

דרהבית

גיליון 45
שבט תשפ"ג

מישהו אמר לי גדל

ברגע בו הגיחה המילה 'פנימייה' אל השטח, נצמדו אל החצאית שלה כמו ילדים עקשנים - כל הדימויים המוקדמים שאספתי בדרך.

(מבית ומחוץ)

היא עוד תגדל

ימים של דמעות (העולם הזה כל כך חומרי), ימים של כעס (איך אפשר לדרוש מעובדת את מקסימום היכולות שלה?), ימים של תעופה עצמית...

(עבודה שבלב)

גדלתי בשנה

כששואלים אותי בנות כמה אנחנו, הוא פותח מחשבון מדעי ועושה סריקה מיידית: נולדנו בדיוק בשנה בה אחות של סבתא נפטרה.

(רגע ביום)

אומר לו גדל

28

וזכני לגדל

רוחי שותקת. גם גילה שותקת, הסיטואציה מזכירה לה משום מה אשיף של מורה ותלמידה נזופה במסדרון בית הספר.

18

מישהו אמר לי גדל

ברגע בו הגיחה המילה 'פנימייה' אל השטח, נצמדו אל החצאית שלה כמו ילדים עקשנים- כל הדימויים המוקדמים שאספתי בדרך.

38

גדלתי בשנה

כששואלים אותנו בנות כמה אנחנו, הוא פותח מחשבון מדעי ועושה סריקה מיידית: נולדנו בדיוק בשנה בה אחות של סבתא נפטרה.

[--] *עוברת בשערים
 אסתר רוזנטל

[21] **חדשה באשמורת**
 תמר

[23] **עבודת חיי
 אסתי כץ

[28] **סיפור חודשי**
 שירה לנזר

[32] **מועדפים**
 מתוך מרחב פעילות השמורה

[--] *הבית העסק הנבחר
 יעל זלץ

[36] **רגע ביום**
 נ. ארי

[38] **סלפי**
 בתיה יונה

[04] **ד"ש | דף שמורה**
 לאה ראם

[06] **דפדפת**
 תמר הלר

[07] **בית ועד**
 מדור הלכה

[09] **דף חדש**
 אביגיל פראגר

[11] **תתחדשי
 חני מייערס

[13] **אור בקצה המנהרה**
 רוחי ליכטנשטיין

[15] **בעצה אחת**
 מתוך מדור הייעוץ

[18] **מבית ומחוץ**
 שושי ברוידא

[--] *משולחן גבוה
 נחמי וינברג

* במהדורה המודפסת בלבד
 ** תוכן חלקי מתוך המהדורה המודפסת

"באתי להתייעץ עם סבתא לגבי עזיבת העבודה שלי" משתפת אחת מנכדותיה של הרבנית הצדקת מרת שולמית אזרחי ע"ה, שנלקחה מעמנו לדאבון הלב לפני כחודש. "כרגיל, סבתא היתה מצויה בכל הפרטים, מעודכנת היטב בנעשה איתי בעבודה, מעודדת ומייעצת לכל אורך הדרך. אני עובדת בתחום ציבורי ומתוקף תפקידי מקבלת הרבה מאד פניות לעזרה, בקשות ותלונות. העבודה קשה ושוחקת, ולפעמים אני חשה כי הגיע הזמן לעזוב ולחפש לי משרה נוחה ורגועה יותר... באותה תקופה הרגשתי כי אין בי כוחות להמשיך יותר, ובאתי לשאול את סבתא לדעתה. התגובה שלה היתה כל כך אופיינית - "אמרי לי, האם אינך זוכה לעשות הרבה מאד חסד בעבודה שלך?" היא שאלה, ואני עניתי שבודאי. "אם כן, זה מה שייתן לך את הסיפוק ואת הכוח להמשיך למרות כל הקשיים! לא כדאי לך לוותר על הזכות העצומה הזאת לטובת עבודה סתמית אחרת.. תחשבי כל הזמן על החסד שאת עושה בכל פעולה ופעולה, כמה את זוכה לעזור ולהיטיב לאנשים במסגרת העבודה שלך, ומזה תקבלי את הכוח להמשיך ולפעול". "אבל סבתא, יש גם רגעים פחות יפים בעבודה..." פרקתי לה, "אני נתקלת גם בכפיות טובה, באנשים שמטיחים בי מטענים קשים של זעם וכאב, שבאים בתלונות גם אחרי מאמצים גדולים שעשיתי עבורם, ומוציאים לי את כל האוויר מהמפרשים..." "שימי את כל זה בצד" לסבתא זה היה ברור כל כך. "יש לך את היכולת לבחור במה להתמקד. אם תראי לנגד עיניך רק את היופי והסיפוק שבחסד זה יגבור בקלות על כל השאר!" ואכן, המשפטים האלו של סבתא מלווים אותי הלאה באותו תפקיד בו נשארתי עד היום.. בכל רגע של קושי הם מטעינים אותי מחדש, ועוזרים לי ליצוק תוכן יהודי בעשייה השוטפת. החסד זה העיקר!"

ושם אישה גדולה. "הגדול- על שם החסד". כמה נאים הדברים לרבנית ע"ה שברוח לב נדיר,

פשטות ואצילות הקדישה את כל חייה, כל ביתה וכל כוחה למען הזולת. "הבית שלה היה בית ציבורי לחלוטין, הדלת פתוחה לכל אחד לרווחה, הן לבחורי הישיבה והן לכל נזקק וקשה יום... ביום הכיפורים, לדוגמא, ציבור גדול של משפחות הגיע להתפלל בישיבה על נשיהן וטפן. איפה שהו האימהות בינתיים בשעת התפילות? כמובן, בבית של הרבנית הצמוד לישיבה.. במשך כל היום היתה שם המולה של תינוקות וילדים, אוכלים וזוחלים ובוכים... מיד בצאת הצום סבתא היתה מזרזת אותנו לעלות איתה ולנקות את הבית לקראת הבדלה מכל "סימני הפעילות" - והכל בשמחה עצומה. הרי זו המצווה הראשונה בשנה החדשה!... גם בתשעה באב, וגם בערב פסח ממש - הבית שלה ארח תדיר קיטנות של ילדים מהשכונה. "זה לא מפריע, מה פתאום? בשביל מה יש לי בית, אם לא בשביל לעשות בו חסד?" והכל בפשטות גמורה, כי לתת לשני זו דרך חיים, זו השמחה הכי גדולה.

כמובן זו רק טיפה מים הסיפורים הנשמעים מכל עבר מאז לכתה, ודי בה כדי למלא אותנו בגעגועים לאותה גדלות. ברצון לגעת בשולי האדרת, לקחת לעצמנו שביב מאותה ממלכה מפוארת של תורה ומידות. איך מגיעים לגדלות כזו? שואלת כל אחת מאיתנו את עצמה, ונדמה כי כל מהותה של הרבנית ע"ה עונה לנו בלי מילים: אומר לו גדל! הגדלות נמדדת ברגעים הקטנים, הגדלות עוברת דרך ההתמסרות לגדל אחרים. כל טוב שנרעיף החוצה ישקה גם אותנו חזרה. כל כך הרבה חסד אנחנו זוכות לעשות בבית ועבודה, עם מעט מחשבה אפשר להפוך כל פעולה לנצח ולגדילה. ויהיו הדברים לעילוי נשמתה הטהורה.

חודש טוב ומבורך, מלא בגדילה ובצמיחה מבורכת המערכת

הפקה ועריכה:

'שמורה' -

קהילת העובדות החרדיות

עורכת:

אביגיל פראגר

עורכת גרפית:

ברכי גוזי

עימוד:

תמר הלר

איורים

אתי פורוש

עיצוב שער:

שרה פוגל

צילומים:

,Depositphotos

,Shutterstock

pexels,unsplash

תגובות, שיתופים,

בקשות והצעות

ניתן לשלוח לכתובת:

magazine@shmura.org

משרדים: 025474373

יתגדל ויתקדש שמייה רבא

הן חיים אלה - ורק חיים כאלה - נותנים שמחה, רגש הצמיחה הרוחנית והמוסרית ההולך ומתפתח...
ועל השמחה שבצמיחה הזאת רציתי להקדיש את השורות הבאות.
לא רק כתרגום מילולי לרגשות שאני חשה אישית על איך מעבדים את הצער הנורא בעקבות חיים שנגדעו באיבם, של בני היקר והחביב אפרים ז"ל, אלא גם ככלי עזר לרגעים שונים בחיי היומיום. איך להשיג כמה שיותר רגעים של **עבדו את ה' בשמחה**, ואיך להפחית כמה שניתן את כמות הרגעים עליהם נביט לאחור, ונבכה בצער את מהותם שנקטעה באיבה.

...

היהדות היא אושר צרוף. אנחנו מרגישות את זה מבפנים, בעיתות צער כמו ברגעי שמחה. נכון? יש איזו חברה יקרה שהיטיבה פעם להגדיר את ההרגשה הזאת במילים כל כך חמות, שמרגיש לי שאי אפשר לדבר על 'אושר' בלי להזכיר אותן...

ללאה ה'שאהידית' היקרה,

מה שהכי כובש אותי בשמורה ומושך אותי תמיד לקרוא, גם כשאני עם פחות משיכה לרוחניות, שזה פשוט מוגש לי מעניין ומגרה, ותמיד, אבל תמיד!!! האושר של החיים זה להיות שמורה וצדיקה. ההסתכלות הזו היא לא מובנת מאליה, לצערי, מכל מיני סיבות גם לי קרה שחשבתני אחרת... והנה אתן פשוט משנות לי לאט לאט את ההסתכלות על החיים היהודיים.

מה שהכי מדהים לי שזה שמח שמח, שמח!!! משוחרר! כיפי! יפה! מפנק!!!

שהאושר של החיים הוא להיות שמורה וקרובה לאלוקים.
אני מרגישה את השינוי הזה לאט לאט בתוכי וזה הזוי... אתם 'שהידים' של יהדות וגם באושר פורץ גבולות. האלוקים שלכם

הבוקר שאחרי היארצייט. בחלל עוד נושבת האווירה המיוחדת של הסיומים שזכינו ונערכו פה, וההתכנסות לכבוד תחילת כתיבת ספר התורה בעז"ה. לצידי מונח אלבום מרגש, שילוב של תמונות, סיפורים, קטעי זכרונות וכתובות מעומק לב שנשזרו ביד אומן ליצירה מרגשת, מתנת משפחתי האהובה בהפקתה האולטרה מקצועית של חברתי ויד ימיני ב'שמורה' - נעמי בוקרה היקרה (0556786095, אם שאלתן. מומלצת בחום!!)

ובלב? בלב מושמעות שוב ושוב המילים הנצחיות הללו, המלוות את העם היהודי במבחר מרגעיו כעם וכיחיד:

'יתגדל ויתקדש שמייה רבא'

המפגש של נושא המגזין הנוכחי עם המילים הללו, מאפשר לי פסק זמן לחשיבה אמיתית, על משמעותן של המילים הללו, על משמעות גדלות באופן כללי, ועל גדילה והתפתחות אישית ובאופן פרטי.

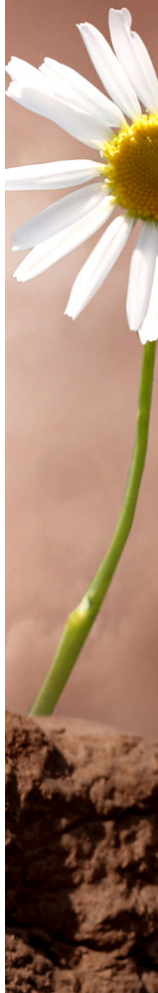
...

הרבה יצא לנו לחשוב יחד בזמנו על מהותו של העצב. מה גורם לנו רגשות של צער, דכדוך וכאב, ומה מסיר מאיתנו רגשות כאלו, וגורם לנו לרגש של שמחה.

אני חושבת שאחד הדברים המשמעותיים יותר שעשוי לגרום צער - זה הרגש של הסיום. במיוחד כאשר מדובר על סיום מתוך קטיעה. אין הכוונה של סיום מתוך הבאת דבר לתכליתו - אלא סיום של 'אמצע הדרך'. הידיעה שהיה אמור להיות המשך - והוא נעצר בפתאומיות, זה כאב גדול מאד.

התפתחות וצמיחה הן המציאות ההפוכה בדיוק. חשבתם שמיצינו? הנה, יש עוד גדילה!

כמו שמסביר הרב הירש זצ"ל על המילים **"עבדו את ה' בשמחה"** (תהילים ק):

- משתלם להתחבר אליו... בכל פעם מחדש זה נשמע ואפילו קצת מרגיש לי שמח ומאושר. בקיצור כמויות יהדות וחיבור שלי הן בזכותכם, ואני לא פעם מנגבת דמעות בימי שלישי מהערכים שלכם- שלנו...

ועכשיו אני חוזרת לשאלת המפתח: אז מה יש בה ביהדות שהופך אותה ל'אושר של החיים'???

...

נראה שיש כל כך הרבה מרכיבים לאושר הזה שכל אחת תוכל לכתוב טור שלם בעניין האושר בעולם... ובכל זאת ארשה לעצמי לכתוב משהו קטן מההרגשה שמלווה אותי בימים האחרונים: **מה שכל כך יפה ביהדות, זו העובדה שהאופק ההתפתחותי שלנו הוא אין-סופי!**

העובדה שנולדנו בעולם עם תכלית לעבוד את ה' יתברך, שהוא נשגב ועצום מכל מה שנוכל אי פעם להשיג - זאת הבשורה הגדולה של החיים שלנו. יש לנו כל הזמן מקום לגדול, להתפתח, ללכת בדרכי ה' יתברך עם השגות נצחיות ובלתי מוגבלות. זה האושר של החיים.

להיות בת של ה', לדעת שכל רגע ורגע בחיים יש לי את הזכות לעשות עוד 'חתיכת עבודה' מפסיפס אדיר של המלכת ה'... זה מרגש ומזרים המון אנרגיות של עשייה.

ועשייה זה התפתחות. והתפתחות זאת צמיחה.

וצמיחה זאת שמחה...

במשך שנה שלמה אחר פטירת יהודי אומרים קרוביו 'קדיש'. מדי יום אנחנו קוראים את הקריאה הנצחית של העם היהודי: "יתגדל ויתקדש שמיא רבא!"

נראה שהסתיימו כאן חיים? שנקטעה התפתחות? לא!

יש לאן להתפתח!

בהשראת הנפטר ולזכותו, אנחנו אומרים 'לא' לעצירה! ממשיכים לפתח, לגדול ולצמוח!

זאת הנחמה הכי עמוקה שיכולה להיות לקרוביו של הנפטר, ולכל אחד שיודע לבודד ולהסתכל על כל רגע מחייו כישות חיה העומדת בפני עצמה. שיש לה תכלית, יש לה קיום. יש לה צמיחה ויש לה שמחה שבאה בעקבות הניצול הייחודי של 'הרגע הזה'.

...

בפקולטה לכלכלה מתחילים את השיעור הראשון במילים: "הכלכלה באה לפתור את בעיית ה... המחסור". המשאבים מוגבלים, ואנחנו ככלכלנים המבקשים להתנהל בעולם של משאבים מוגבלים, מנסים לתת פתרונות לבעיית המחסור.

היהדות מתנהלת בעולם של שפע אין-סופי. שפע נצחי.

בורא עולם שבידיו הכל, מעניק לנו את כל הכלים הנצרכים לכל אחד ואחד מאיתנו בכל רגע נתון - להשיג את הנצח והשפע האלוקי!

וואו... איזה פער תפיסתי אדיר...

ההבדל בין חושך לאור.

בין מחנק לרווחה.

בין דיכוי לצמיחה.

בין צער לשמחה...

הגיליון הנוכחי דן בגדילה מזוויות שונות. בואו ונזכור שכאשר המלאך אומר לו 'גדל' הוא 'מכה על קודקודו'.

לעיתים, במקום הכי גבוה שלנו- נוקשים עלינו מלמעלה ומאותתים לנו "גדל"...

אני שמחה לדבר על שמחה, דווקא רגע לפני אדר. לפני שהכל עליז והמוזיקה מציפה לנו את השמחה - ברגש.

רגע לפני, נקדיש זמן להתבונן על השמחה ממקום של מחשבה. של עיון.

נבין שמבועי השמחה הם רגעי הצמיחה, וצמיחה מגיעה פעמים רבות ברגע של ריקבון הגרעין.

ותהיינה הנסיבות אשר אשר תהיינה,

בכל הזדמנות חיים שתיקרה בדרכנו-

אם נשכיל לחיות חיים של: **רגש הצמיחה הרוחנית והמוסרית ההולך ומתפתח...**

נוכל לחוש גם את דבריו הנוספים של הרש"ר הירש זצ"ל:

הן חיים אלה - ורק חיים כאלה - נותנים שמחה!

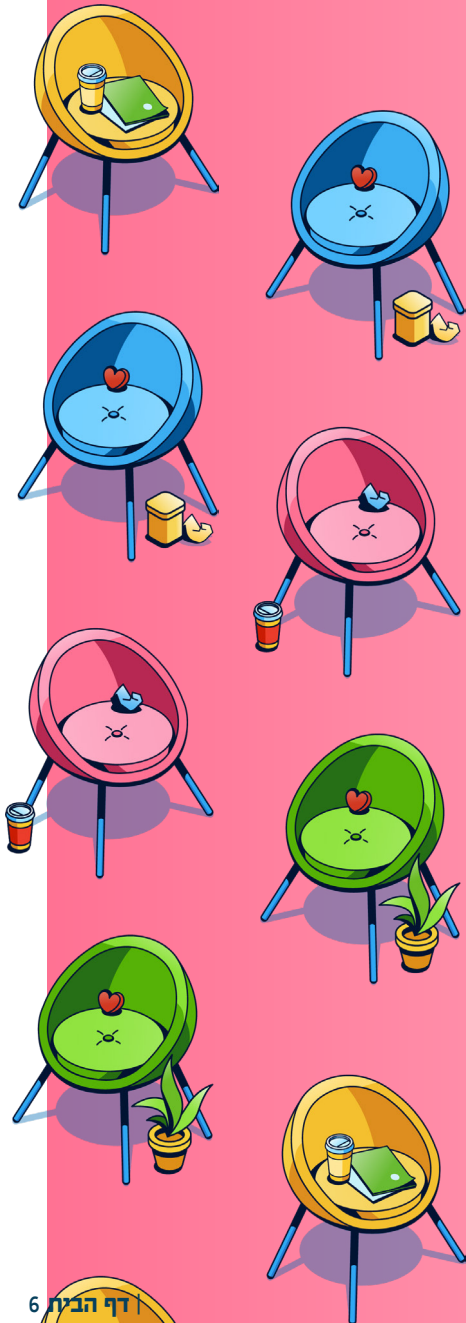
מאחלת לכולנו חודש של צמיחה ושגשוג,

לאה

אמרתִי לך

בין עמדה לעמדה,
מחצה או כלונס
עצמאית, בודדה
עמיתה או כרילנס

בין תלושים מקבילים
בין שורות נסתרות
בין שטרות לשקלים
ובין משכורות,

בין אחות לאחות
בת לבת,
חברה
מתגלים בך כחות
של כרגון...
גבורה!

את גדולה ומשקה
בטפות טל חיים
בו בוטחת- צומחת-
פוגשת
גבהים!

אמונה בך נוגעת.
(אי אפשר לשרד בלי)
כשתאמרי לה,
רוגעת:
גדלי!

דיני תפילה בנסיעה

שאלה

אני יוצאת לעבודה מוקדם בבוקר ואין באפשרותי להתפלל בבית בנחת לפני שאני יוצאת, מצד שני יש לי זמן שקט ונוח להתפלל בנסיעה באוטובוס עד למקום העבודה. האם עדיף להתפלל בבית בחיפזון, או בנחת בישיבה באוטובוס, או חלק כאן וחלק כאן?

תשובה:

לכתחילה פשוט וברור שראוי להתפלל בנחת ולא בחיפזון, ובבית ולא בנסיעה. לפעמים הדבר אפשרי עם מעט מאמץ, ואז לא צריך להגיע להיתרים של דיעבד. אמנם כאשר הדבר קשה לביצוע עלינו לבחור את האפשרות הטובה ביותר מבין האפשרויות העומדות לרשותנו. נפרט את האפשרויות השונות, נתחיל מהגרועה ביותר עד הטובה ביותר:

אפשרות א' - להתפלל את כל התפילה בבית בחיפזון - אפשרות זו היא הגרועה מבין כל האפשרויות. תפילה אינה "אמירת טקסט" אלא קשר עם בורא עולם. ולכן כל האפשרויות האחרות עדיפות על אפשרות זו.

אפשרות ב' - להתפלל את כל התפילה בנחת באוטובוס בישיבה - באופן זה מתפללים את כל התפילה בישיבה,

אך אם אפשר רצוי לעמוד עכ"פ בברכת אבות וכן במקום הכריעות והפסיעות. המעלה באופן זה שאפשר להתפלל את הכל כסדר, בנחת וביישוב הדעת. החיסרון באופן זה הוא שתפילה בישיבה היא דיעבד גדול (ישנה דעה בפוסקים שאם התפלל בישיבה ואח"כ יש הזדמנות להתפלל בעמידה צריך לחזור ולהתפלל. אמנם לא נוהגים כדעה זו, אבל רואים עד כמה שתפילה בישיבה היא דיעבד). אמנם אפשרות זו עדיפה על תפילה בעמידה בלחץ ובמהירות (אפשרות א'), ומטעם זה פסקו פוסקי זמננו שהנוסע במטוס עדיף שיתפלל שמונה עשרה בישיבה מאשר שיתפלל במעבר, כיון שיופּרע ע"י העוברים שם. לענייננו, היות שתפילת שמונה עשרה בישיבה היא דיעבד, יש להעדיף אם אפשר את אפשרויות ג' או ד' דלהלן.

אפשרות ג' - להתפלל שמונה עשרה בבית ולהשלים את הנוטר באוטובוס - באופן זה יש לחשב מראש את הזמן

וגם תפילת שמונה עשרה תאמר בעמידה. החסרון באופן זה, הוא שאם יהיה עיכוב בלתי צפוי בנסיעה תצטרך המתפללת לעשות הפסקות מידי פעם בתוך ברכות ק"ש [עדיף כך מאשר לעשות הפסקה אחת ארוכה], וכמו כן יש קושי שלא לדבר עד אחרי שמונה עשרה.

לענין הלכה למעשה הדבר תלוי בנסיבות. אם הזמן העומד לתפילה באוטובוס הוא פחות או יותר קבוע ויש מקום נוח להתפלל שמונה עשרה אחרי הירידה מהאוטובוס, ואין ניסיון גדול של דיבור עד אחרי שמונה עשרה, ראוי לעשות כן (אפשרות ד'). אמנם אם הדבר יגרום לבלבול בריכוז או לניסיון קשה שלא לדבר, יש להתפלל בבית מה שהזמן מאפשר ולהשלים את הנותר בנסיעה (אפשרות ג'). אם הזמן בבית לא מאפשר את אמירת המינימום בנחת יש להתפלל הכל בנסיעה (אפשרות ב'). אם גם זה לא אפשרי יש להתפלל בבית מה ששייך (אפשרות א'), ויהיו לרצון אמרי פינו והגיון לבנו לפני צורנו וגואלנו.

הניתן לתפילה בנחת בבית, ולפיו להחליט כמה לומר בבית וכמה לדחות לאוטובוס. המינימום הנדרש לאשה לומר לפני שמונה עשרה הוא ברכות על נטילת ידים וא' נשמה, ואח"כ אפשר להתפלל שמונה עשרה. אם יש קצת יותר זמן, יש להוסיף פסוק ראשון של שמע, אמת ויציב ולסמוך גאולה לתפילה. ואם יש עוד קצת זמן, יש להוסיף ברכות התורה, ברוך שאמר, אשרי, ישתבח. אח"כ אפשר להשלים בנסיעה את ברכות השחר ופסוקי דזמרה (בלי ברוך שאמר וישתבח). המעלה באופן זה, שיוצאים ידי חובת תפילה עוד בבית ואין חשש לתקלות בדרך. החיסרון באופן זה - שמתפללים בדילוג והשמטה, ויתכן גם שהתפילה בבית תהיה חפוזה.

אפשרות ד' - להתפלל באוטובוס עד שמונה עשרה, ולעמוד שמונה עשרה אחרי הירידה מהאוטובוס - באופן זה יש להתפלל באוטובוס את כל התפילה כסדרה עד הקטעים האחרונים של ברכת אמת ויציב, ולאחר הירידה מהאוטובוס למצוא פינה שקטה ושם להסמיך גאולה לתפילה ולהתפלל שמונה עשרה. המעלה באופן זה שהתפילה יכולה להאמר בנחת ובלי דילוג,

ולכשאגדל

כחות. רוצה להיות גדולה.

קראתי ספר על הרבנית קנייבסקי זצ"ל. ספר עב כרס וגדוש מזן לזן, חשבתי שאספיק להציץ בו מדי פעם ולהרוויח עמוד מכאן ומשם. איפה? מצאתי את עצמי פותחת, ואז רק מעלעלת, ואז מתיישבת וקוראת אותו כמו ספר מתח, פרק אחרי פרק, לא מסוגלת להניח מהיד ולא מסוגלת להתנתק מהפלא. רק דמותה של הרבנית שצמחה שם בין הדפים חיה ומוחשית, והקרינה כל העת עם מילים ובלי מילים שאישה צריכה לעשות את התפקיד הכי חשוב שלה ולטפל במסירות בילדים ובבית, גרמה לי מדי פעם לבוש בפניה ולקום ולעשות משהו בנידון, לרווחתה הרבה של כל המשפחה. אך המילים לא עזבו אותי גם כשקמתי מן הספר, הן צעדו אחרי ונבללו בין הכלים בכיור ונחבאו בין קפלי הכביסות. תראי אותה ותראי אותך, הן הלמו שוב ושוב במקהלה קצבית. תראי מה אישה בת אדם יכולה לצמוח ולהיות. תראי איך היא הגשימה את כל מה שאפילו לא ידעת לחלום. תראי. תראי. משהו התעורר בלב, מן שתיל קטן של רצון וכיסופים לחיים מושלמים של צדיקים. סיימתי את הספר ולא החזרתי אותו עדיין, רציתי שישאר איתי עוד קצת בבית, כאילו ידבק בי משהו ממנה דרכו. שידבק בי עוד קצת אבק כוכבים מאותה גדלות, מאותו רצון. תראי! תראי! ראית איך היא שלחה דגים לשבת לכל בני ברק? אז למה את קורסת משבת פשוטה בלי אורחים? ולמה נשמע לך הגיוני שעשרות נשים הצטופפו לידה במטבח הצר שלה, והיא בישלה איתן בחדווה ולא איבדה את קור רוחה לשניה. ואילו את- אם תנסי

מה את רוצה להיות כשתהיי גדולה? השאלה הזו אף פעם לא הפסיקה להיות רלוונטית. בתור ילדה, עולם הגדולים המדובר התפרש מהבחורות הגבוהות בכיתה ח' ומעלה, והחלום היה להיות קופאית, ולזכות לתקתק על הקופה הרושמת שהילכה עלי קסמים. לא חלמתי אז שיבוא יום ונתקתק כולנו על משהו אחר לגמרי (רק בלי ה'דינג' המרגש של המגרה הנפתחת). בסמינר השאלה הזאת הפכה מעשית עד אימה, ומגוון התשובות האפשרי היה קצר, יבש, מודפס על פרוספקט בצורת אקורדיון וגם מלחיץ. אך גם אחרי שצלחתי אותו, למרבה הפלא, לא סיימתי עם השאלה גם בגילאי העשרים. התשובה התבררה כחומקת נצחית, כמו פטה מורגנה שרגע לפני שנוגעים בה, נעלמת שוב מן העין. איפה היא ארץ הגדולים, איפה החוף הנווד הזה שלא דורכים בו לעולם? מתי כבר נוחתים עליו ונעשים גדולים, באופן מוחלט ולגמרי? עם השנים אני הולכת ומבינה שהפיצול הזה תמיד יתקיים. מה שעושים עושים, ומה שחולמים חולמים, שיום אחד נהיה כשנגדל. צריך לבדוק, יתכן שגם בבתי אבות מסתובבות קשישות נחמדות שמטפחות עדיין חלומות כמוסים מה תהיינה בעתיד. וזה מעולה. כי אדם שהולך בעולם בלי חלום, זה עצוב כמו מורות שכבר לא מתרגשות ביום הראשון ללימודים. רק שעם השנים הולכת השאיפה ופושטת מחלצות שונות שהדבקנו עליה, הולכת ושומטת מסגרות ותבניות שכבר ניסינו, מגדירה את עצמה מחדש, מדייקת ומצטמצמת, ומשנה את סימני הפיסוק בשאלה לאמור: מה אני רוצה להיות? גדולה. המסביב משנה

לעמוד ליד הגז כשאת מטגנת ויאגפו אותך סביב שני ילדים, מימיני מיכאל ומשמאלי גבריאל, האחד מסתיר את הפח להצלפת הקליפות, והשני חוסם בגופו את השיש להנחתת החביתות הלוהטות- תרגישי שאת מאבדת עשתונות? למה יש פער כזה, ענק, כואב, בלתי נתפס, כמו משמי השמים ועד גרגיר קטן על האדמה. למה צריך אחת כמוני בכלל, אם יש עלי אדמות אחת כזו ענקית ומדהימה?

ימים עוברים, המחשבות נקשרות זו בזו כמו שרשרת, תרות ומחפשות. התשובות לא כתובות במפורש בשום עמוד בספר, אך עם הזמן המציאות מולידה אותן חוליה ועוד חוליה, בשפה פשוטה משלה. הבקרים שאני קמה אליהם, המשימות הממתינות לי, התיקים ששולחים לי משמים שוב ושוב ושמי כתוב עליהם. רק שמי. יש תפקידים שמחכים דוקא לי. לא משנה הקוטן או הגודל בו נבראתי, יש עיגול על פני האדמה שעומד וממתין לי ומצפה. יש ערוגה שרק אני יכולה לעבד אותה ולהשקות. כי השווי שלי לא נתון כלל להשוואה ולמדידה, המציאות אינה סרגלי מספרים מתיקית אביזרי חשבון של הילדה. היא יותר דומה לגלקסיה ענקית מלאה בכדורים וכוכבים, הנעים כל אחד במסלול משלו. בכדור שלי ערך כל מעשה שלי הוא קיומי, הוא מציל את העולם. החביתה שהפקתי בעמל ויזע מתוך ההמולה, משמעותית בעולם שלי לא פחות מארגון חסד ענק בעולם אחר. הרגע שבו

שתקתי יותר, התעצבנתי פחות, עוד פסוק שהוספתי, מחשבה טובה - זה בדיוק הרגע בו אני מעמיקה שורש למטה, שולחת עוד עלעל למעלה, פותחת בעצמי עוד ניצן של רצון טוב.

אין כותרות בחוץ או הכרזות רמות. גם אין טייטל חדש ומרגש שמודיע לכולם על השינוי וההסבה. בדרך כלל גם אני בעצמי בכלל לא רואה, לא מייחסת חשיבות ולא מבחינה. כמו ילד שאיש לא רואה איך הוא צומח חלקיק מילימטר ועוד חלקיק, אך החודשים חולפים ומצטברים אט אט והנה החולצה כבר קצרה.

מה תרצי להיות כשתהיי גדולה? אני שומעת את השאלה מתוך ליבי בכל יום הולדת ובכל רגע של שקט, ואני כבר לא עונה תשובות נחרצות אלא יותר מבקשת.

תעזור לי קודם כל, לזכור בתוך מאבק ההישרדות שיש גם מילה כזאת- "לגדול". תשלח לי שמש צדקה של צדיקים וגדולי עולם שמסמנים לי את הכיוון, ומעירים בי מחדש את השאיפות והרצון. תברא בי לב טהור באמת שיש בו ענווה והכנעה, שלא אתייאש מהקטנות שלי, ואשכיל לעשות את התפקיד שלי בשמחה.

לגדול, זה אולי לוותר על הרצון הבלתי מושג לככב אי שם בשמים ולהיות גדולה, ולהסכים לנבוט אט אט מהארץ, ולהיות כל העת - גְּדֻלָּה.

ששאלו בשורות טובות ולא רק בראשי תיבות...

לילה לאוכלו על מנת שיאמנו דברי משה וגם שתהא השבת מקודשת אצל כל העם. משום כך ראויות הציפורים ליטול את שכרן דווקא ביום שמזכירים את צדקתן, בפרשת בשלח.

טו בשבט הוא אחד מארבעת ראשי השנה שיש בכל שנה, ואלו הם:

אחד בניסן- ר"ה למנין שנות מלכי ישראל ולסדר הרגלים בשנה.
אחד באלול- ר"ה למעשר בהמה

אחד בתשרי- ר"ה לדין לכל באי העולם, למנין שמיטות ויובלות, למנין נטיעות חדשות באילן לצורך חישוב שנות ערלה, כלומר- קביעת גיל האילן, ומעשר תבואות וירקות.

חמישה עשר בשבט- ר"ה לאילן, לעניין אכילת פירות הערלה (לאחר שהשלימו 3 שנים בר"ה ועוד 4 חודשים עד לט"ו בשבט) ונטע רבעי, ולענין מעשרות בפירות.

קבעו חז"ל את יום חמישה עשר בשבט כיום גבול בין שנה לחברתה, כיון שביום זה כבר יצאו רוב גשמי השנה ועלה השרף באילנות, וכל חניטה של פירות שהאילן יוציא מכאן ואילך, ברכת השנה החדשה תהא.

מזל חודש שבט הוא **מזל דלי**, על שם הפסוק: "יזל מים מדליו וזרעו במים רבים". כיון שבשבט כבר יצאו רוב גשמי השנה, המים שבבארות עולים, הדליים שואבים ממרומי הבור ולא מעמקו, וכשהם יוצאים מן הבור עדיין מימיהם נוטפים מדפנותיהם שמבחוץ.

חודש שבט מסמל את תחילת השנה החקלאית והפריחה המתחדשת. בשנה זו אנו מצפים לברכת השנה השמינית המיועדת לגיבורי הכח ששבו לעבודתם בשדות.

בראש חודש שבט, התחיל משה רבנו לדבר לעם ישראל את דברי התורה בעבר הירדן, עד יום מותו בז' באדר. לכן אמרו חכמים- **"משול אחד בשבט כיום מתן תורה"**. בשישי בסיון ניתנה תורה לישראל ואותו היום היה מסוגל לקבלת עול תורה ומצוות. כך בכל שנה, אף באחד בשבט נפתחים בלבבות ישראל מעיינות חדשים של תורה, כיוון שבו ביום ניתן לישראל משנה תורה. על כן כל הימים שבין אחד בשבט לז' באדר, מסוגלים לזכות בהם לכח התחדשות בעסק התורה והמצוות.

שבת שירה עיקרה הכרת הטוב. דתן ואבירם מפזרים לחם במחנה ישראל על מנת להטעות את עמ"י ולהוכיח להם שגם בשבת ירד להם מן, אלא שהקדימו אותם הציפורים, ובאו בעוד

להגיע לר"ה בקצרים מרוטים של סוף עונה?

השקדיה פורחת ו... זהו! הכל מסביב יבש וכמוש, איזו תפאורה עלובה

כמו ראש השנה? אנחנו נמצאים באמצע החורף, הנוף השולט צבוע באפור לגווניו, ואנחנו משתדלים לחמוק לביתנו מבעוד מועד לפני שהחשיכה תתפוס אותנו חסרי הגנה ומצב רוח. קדימה הביתה, אל מרק עדשים וכוס תה חם. בדיוק ברגע הזה, בו את רק רוצה לעצום עיניים ולהתחפר בפוך עד שהאביב יפציע- ציפורים מראש כל גג מבשרות לך את בוא החג. הי, ט"ו בשבט הגיע! ראש השנה לאילנות - כבר כאן. אבל, לא נעים. למיטב זכרוני, בר"ה אנחנו לובשות את מיטב המחלצות שאנו מצליחות לאתר בארון, אז למה יגרע חלקו של העץ?

את הסיבה לעיתוי, הסביר רש"י שכתב "הואיל ויצאו רוב גשמי שנה ועלה השרף באילנות, ונמצאו הפירות חונטין מעתה". כלומר, היחלשותם של הגשמים מאפשרת את יציאתו של השרף באילנות, ובעקבותיו מתרחשת חניטת הפירות, המציינת את ראשיתם. ממילא, כל הפירות שחנטו אחרי ט"ו בשבט נחשבים כפרי של השנה החדשה.

כלומר, כל הפירות שתתענגי עליהם באביב, הם בעצם תולדה של החורף, ממש עכשיו הם בתהליך משמעותי של גדילה. דווקא את השלב הזה- את התהליך, חז"ל בוחרים לציין.

כך גם בעבודת ה'. אמנם הקב"ה מצפה לפירות עמלנו, אך וודאי שגם תהליך עבודת ה' והשינוי שחל בנו, הינו חשוב ומוערך לפניו ושכרו רב.

כשם שפעולות זמירה וגיזום מביאות לפריחה טובה יותר, כך שינוי מידות וסילוק הרגלים רעים משפיע על צמיחה. לכן קוראים להן מידות- יש למדוד את התכונות ולהשתמש בהם באופן נכון ומתאים. עצם תהליך סילוק הענפים השוטים והטיפול בעץ, מהווים את התשתית לצמיחה ולפריחה משובבת.

**דעי לך, שלכל עשב ועשב יש מלאך מיוחד המכה על קודקודו ואומר לו... הוצא פרי!
אופס, לא... הוא אומר לו: גדל!
אהה, אם את בתהליך נכון, הרי שכבר השגת מטרה ואת לגמרי גדלה מהחיים!**

לתגובות: c7613795@gmail.com

אומר לו (ליצר...): גדל!

הקורונה, על מסוגלות עצמית של מורים מתחילים, על שחיקה נפשית של יועצים חינוכיים, על ערעור הסמכות ההורית ועוד. בתחילה זה דווקא עניין אותי מאד, אבל כששוב ושוב נאלצתי לפגוש בתכנים הללו, זה התחיל לשעמם ואפילו לשעמם מאד. מיותר לציין, שהסובלת העיקרית היא מזכירתי שנאלצת להקריא לי בקול ובהטעמה את המאמרים הבלתי נגמרים. פה ושם אנו מגוונות את השגרה בניסוח מכתבים וברכות מזדמנים, או בקריאת החומרים המרתקים והמחזקים של "שמורה". אולם מה לעשות שברכות יש בעיקר לפני מועדים וימים טובים, וגם "שמורה" לא שולחת מסרים בתדרים של פעם בשעה. לפיכך עשיתי לעצמי הרגל של קבע, לרענן את האווירה מידי פעם באמצעות בדיחות. כידוע יש מן המוצר הזה בכמות בלתי מוגבלת במרחבי הרשת, והוא אמצעי טוב להפגת שיעמום בעיתות הדחק. אני כמובן מדברת על בדיחות כשרות, מצונזרות ומסוננות, שאין בהן שום בעיה רוחנית או מוסרית, אלא סתם מילתא דבדיחותא, ענין ושעשוע, שיש בכוחו להעלות חיוך קל על הפנים וליצוק קצת גיוון בשיעמום הבלתי נגמר הזה. עם הזמן הפכתי את שעת הקראת הבדיחות לחלק מתנאי העבודה שלי ואף הקפדתי ליישם תנאי זה מידי יום, כל אימת שחשתי כי אני או מזכירתי מתחילות לאבד את העניין והריכוז בחומר הכתוב, וזה פעל את פעולתו בצורה מוצלחת ביותר. לא! לא ראיתי בכך כל רע. להיפך, ראיתי

אני מתרה מראש, שבטור הזה אני הולכת להיות קצת פרובוקטיבית (מעצבנת - בתרגום לעברית פשוטה...), אז ראו הוזהרת! אני לא מתכוונת להתנצל על כך, אלא רק להודיע מראש.

ובכן, לפני תקופה שאלה אותי חברה: מה רע בקניות באינטרנט? ובאמת, מה רע? האינטרנט שלה מסונן באופן המחמיר ביותר, הזמינות שלה (מן הצפון הרחוק) אל המרכז נמוכה מאוד, היא מטופלת בקטנטנים ואינה יכולה לצאת מן הבית בתדירות גבוהה. והמחירים? מצחיקים! (אולי בהתחשב ביוקר המחיה של השנה האחרונה זה יותר עצוב ממצחיק...) אז באמת, למה לא? אני בטוחה שחלק מכן בודאי מושכות כתף ואומרות: נכון, מה רע? אחרות, שפיתחו שריון פלדה כנגד פגעי הטכנולוגיה ודאי שולפות מן השרוול מבחר סיבות נימוקים למה לא, ביניהם את התשובה הניצחת של הרב צביאלי בן צור: "קל ופשוט להיכנס לשם, אבל מסובך, קשה ובלתי אפשרי כמעט לצאת משם...". האמת היא, שלא הייתה לי את התשובה הזו בשעת מעשה והבטחתי לחברתי להרהר בדבר. להלן הממצאים.

כידוע, עבודתי השוטפת היא עריכה לשונית של תכנים שרובם משעממים ברמות בלתי מצויות. כמה כבר אפשר לקרוא על מאפייני גיל ההתבגרות, על אתגרי הלמידה מרחוק בתקופת

בכך דרך להשביח ולשפר את איכות העבודה ואת התוצרים. כך היה עד הכנס של "תורת אמך", שהתקיים בראשיתה של שנה זו בערב החגים. אחד המשפטים ששמעתי שם, היה שאין להשתמש במחשב לצורכי בידור. זו לא פעם ראשונה ששמעתי את המשפט הזה, אולם זו הפעם הראשונה שהוא חלחל פנימה ולא נשאר תלוי ועומד בחלל האוויר שמחוץ לאוזני. אולי לא הפנמתי את הביטוי כי תרגמתי אותו אוטומטית לסרטים, קליפים ושאר אופני בידור שממילא מחוץ ללקסיקון אצלי בגלל העיוורון. כך או כך, הוא לא עשה עלי כל רושם עד ש...

לקראת מוצאי יום הכיפורים השנה, לפני תפילת נעילה, מיהרתי לחפש בקדחתנות במוחי רעיון לקבלה רוחנית טובה ויישומית, אשר תקדם את הסיכויים שלי לצאת מיום הכיפורים עם חתימה לחיים טובים. בזו אחר זו עלו הצעות ונפסלו, שכן רציתי קבלה שתחזיק מעמד יותר מאשר עד ערב סוכות. החזן כבר התחיל "אשרי" ומפלס הלחץ שלי טיפס לגבהים, ואז בהארט פתאום הבזיק בי אותו משפט ששמעתי שם בכנס, והחלטתי שזו הקבלה שלי לשנה זו בלי נדר. אז יכולתי להצטרף לקהל לתפילת "אתה נותן יד לפושעים וימינך פשוטה לקבל שבים".

בפועל, לא היה קל כלל ועיקר ליישם את הקבלה הזו. ראשית,

כי די התביישתי לספר למזכירה שלי על קבלתי החדשה. באיזשהו מקום זה סוג של הרעת תנאים, לא? שנית, קשה היה לי פתאום להחליט מה נכלל במושג "בידור" ומה לא. ברור שבדיחות מובהקות עונות על ההגדרה, אבל מה בקשר לפיליטונים נחמדים המופיעים בעיתונים חרדים לגמרי, שמוסר השכל חמוד ופרקטי בסופם? האם גם הם נקראים 'בידור'? שורה תחתונה, כדי לא להיכנס לספקות הוצאתי גם אותם מן הלכסיקון. אם לא בידור אז לא, וזהו!

בשעת מעשה עלו וצפו בראשי אמרות של חז"ל וגדולי ישראל, על האופן בו אנו בעצמנו נותנים כח ליצר הרע ומגדלים אותו בתוך החלל של ליבנו. "ראשיתו הלך, בהמשך אורח ובסוף בעל הבית" (על פי הגמרא בסוכה נב, ע"ב). "בתחילה הוא כחוט של בוכיא (עכביש), ובהמשך כעבותות העגלה" (על פי הגמרא שם, ע"א). "בתחילה כלא הם חשובים ובהמשך אתה עושה מהם אלוקים" (על פי רש"י בויקרא יט, ד).

בקיצור- אנו עצמנו אומרות לו, ליצר: גדל... אם לא ניתן לו את מרחב המחיה ונגביל מיד בתחילה את תחומי הפעילות שלו, הוא ישאר בשליטה, קטן ובלתי מזיק.

אז זהו. זו התשובה שלי לשאלה למה לא קניות באינטרנט. נכון- זה חסכוני, פשוט, זמין, נגיש וקל. אבל בעיני זוהי עוד דרך לומר לו ליצר- גדל! בואו ונחשוב על זה...

מתוך מדור הייעוץ של שמורה | shoalot@shmura.org

(השאלות מובאות בקיצור ושינוי פרטים, לאחר קבלת רשות מהשואלת)

שלום וברכה!

במקום עבודתי מתארגן טיול, שאינני מתכוונת להשתתף בו. ובכל זאת שורה אחת צרמה את עיני. רציתי להתייעץ האם וכיצד אני צריכה להביע מחאה על החלק בטיול, כפי שמופיע במסמך המצורף: "המושבה העתיקה- סיור לאורך המושבה בה מתקיים פסטיבל חגיגי של אורות, צבעים וקישוטי חג ברוח התקופה החג של כל החגים חנוכה ו >החגא הנוצרית<... " רח"ל.. אשמח לשמוע, מה עלי לעשות? תודה!

שלום יקרה!

יישר כוח על הזהירות ותשומת הלב. התייעצנו עם רב ולהלן תשובתו: "בעיקרון, ודאי חובה למחות איך מזכירים בנשימה אחת חג יהודי יחד עם חג של גויים, ובפרט שעל שמו של אותו האיש נשחטו מאות אלפי יהודים. אמנם אם עלול לצאת נזק מהמחאה צריך לשקול היטב האם זה כדאי." בהצלחה!

תודה רבה! אני לא חושבת שעלול לצאת נזק מזה. קצת קשה לי לנסח, אשמח אם תעזרו לי בניסוח המייל.

בשמחה, רק אם תוכלי להסביר מעט את הרקע- מי שלח את המכתב ולאיזה גורם את רוצה לשלוח את המחאה? האם זו מישהי שמכירה אותך ישירות, או עובדת עם חרדיות ביחסים טובים? מישהי יהודיה / מסורתית/ שיש לה אי אלו מושגים בדת? בהצלחה!

מתוך מדור הייעוץ של שמורה | shoalot@shmura.org

(השאלות מובאות בקיצור ושינוי פרטים, לאחר קבלת רשות מהשואלת)

תודה רבה! אני לא חושבת שעלול לצאת נזק מזה.
קצת קשה לי לנסח, אשמח אם תעזרו לי בניסוח המייל.

בשמחה, רק אם תוכלי להסביר מעט את הרקע- מי שלח את המכתב ולאיזה גורם את רוצה לשלוח את המחאה?
האם זו מישהי שמכירה אותך ישירות, או עובדת עם חרדיות ביחסים טובים?
מישהי יהודיה / מסורתית/ שיש לה אי אלו מושגים בדת?
בהצלחה!

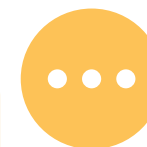
שלחה את זה אחראית משאבי אנוש, אשה יהודיה מסורתית. חושבת שיש לה מושגים, לא צעירה במיוחד.
לא כל כך מכירה אותי אישית, ואמורה להיות ביחסים טובים עם כולם מתוקף תפקידה.
ובכל אופן זה מקום שיש לו צביון "דתי"

בשקלול הנתונים אני חושבת שאפשר לכתוב משהו כמו:
"שלום וברכה,
אני מודה לכם על המחשבה והרצון הטוב לעשות ולפעול למען רווחת העובדים.
אך כשעיינתי בטופס הטיול המצורף, כאב לי מאד לקרוא את המשפט: ...
קשה לי לראות איך מזכירים בנשימה אחת חג יהודי יחד עם חג של גויים, ובפרט שעל שמו של אותו האיש נשחטו
במהלך ההיסטוריה מאות אלפי יהודים...
אני בטוחה שלא היתה כאן כוונה שלילית מצידכם, ומקווה כי הדברים יתקבלו בהבנה.
בתודה,
מה דעתך?"

תודה! עזרתן לי מאד!
מעדכנת אתכן בתשובה המהירה שקיבלתי מהאחראית:
"x היקרה,
כמובן שלא היתה פה כוונה חלילה. הדגש היה על חנוכה לאורך הפרסום.
לקחנו לתשומת ליבנו את ההארה שלך. בתודה וחג חנוכה שמח"
אז שוב תודה, אני חושבת שהיה חשוב להביע מחאה, ואולי אכן לקחו לתשומת ליבם להבא.

וואו, מקסים!! ממש שמחה לשמוע!
באמת הוספת פה אור (: יישר כוח!

אנו כאן בשבילכן! לשאלות, דילמות אישיות ובירורים הלכתיים
בנושאי עבודה ניתן לפנות למדור הייעוץ

אומרת גדל

לעשות סדר ולהבין את אותו תהליך חמקמק ששמו יצירה. לנבור לעומקן של כל אחת מהבחירות שאני עושה בדרך-לטוב ולמוטב- ולהניח אותן תחת אלומת אור לבנה. כל זאת על מנת להגיש ארגז כלים לתלמידותי, שיאפשר להן להשתמש בנסיוני המקצועי ולרכוש לעצמן תובנות לקראת הסטאז' שלהן.

עברתי איתן קורס נפלא. מילים כדורבנות, התנסויות ותרגילים, אלא שאז הגיע הרגע ללמד קומפוזיציה. קומפוזיציה- כמו בעיצוב פנים ובעיצוב מדיה, זהו האופן בו אני בוחרת בכל רגע נתון כיצד למקם את הרקדניות על הבמה.

רגע האמת הגיע. אוקי, חמודות שלי, אני גרועה בזה, אני עושה כל טעות אפשרית, אל תלמדו ממני.

כיוון שמשלמים לי, אין לי ברירה אלא להתאמץ ולבנות שיעור יותר מועיל מהלקאה עצמית.

חיטוט מעמיק במניעים שלי, הציף לנגד עיני את מורתי הראשונה לריקוד. היא עבדה בדיוק כך. זה היה הריקוד הראשון בו השתתפתי, והוא היה בשבילי חוויה מרגשת וטוטאלית.

ולמרות שאף אחד לא אמר לי באותם רגעים שכך יוצרים ריקוד, והיו לי מאז מורות שלימדו באינספור דרכים אחרות, באותו גיל רק כשהלב היה פתוח והנפש כל כך חפצה- אז אותו יצור

כשאני נכנסת לחזרות על מחזמר, אני קודם כל מלמדת את הבנות אוסף אדיר של תנועות. נותנת להן להתנסות, להכיר היטב את מה שנקרא בשפה שלי "החומר התנועתי" ובסוף בסוף- רק כשהדד ליין למופע נושף בכח בערפי- אני מתחילה לסדר אותן במקומותיהן מעגלים מעגלים, שורות ואלכסונים, זוגות ריבעים ושילשים כיד הדמיון הטובה עלי.

זה הרגע האחרון והלחץ גואה, ועכשיו בלבלתי תלמידות מסכנות עם כיוונים חדשים. קשה להן לקלוט כיצד לבצע את כל התנועות תוך תזוזה למקומות באולם בהם לא ביקרו מעודן, וחוף מזה, ברגע שהן לא בין חגית לשירה (החברות שלהן מהגן) התנועה מסרבת להתיישב על לוח גופן.

התנהלות לא משהו, לכל הדעות. יש לי הרבה מה לומר על זה גם ברמה המקצועית, אבל בקצב הזה יפטרו אותי מהכתיבה בשמורה. מה שחשוב להבין זה שהלכתי במשך שנים בדרך שלא האמנתי בה בעצמי, והסכמתי לשלם את העמלות והריביות רק מפני שככה התרגלתי וככה נתקע לי בראש וככה אני עושה דברים וזהו.

רק כשהתחלתי ללמד בקורסים לבימוי והפקה והיה עלי להמשיג למען תלמידותי את מה שאני יודעת אינסטינקטיבית, התחלתי

סקרן ותאב למידה בתוכי, אסף את כל מה שהוא למד ורקח לאקסיומה משלו. ככה מחברים ריקוד לבמה, ככה בדיוק. הנה לך. והנה לי.

הנה לכן, תלמידותי, ולכל תלמידות תלמידותיכן.

מאז, יש לי שעשוע חדש. לשאול את עצמי מבין לי.

מי המלאך שאמר לי פעם גדל. גדל על כתיבה, גדל על תפילה, גדל על עבודת המידות, גדל על חסד ועל שיער יפה או לא יפה ועל טעים לי- לא טעים לי, מיהו הגרעין שמנביט פעולות, מחשבות, דעות. מי השקה אותו והגיע אליו בנתיב הסמוי של החלחול, הכה בו שרשים והצמיח אותי להיות המבוגר האחראי שאני. אחראי למעשי.. כשלא תמיד יש לי שמץ של מושג מה מקור הנביעה שלי.

והנה עוד אחר.

אני בעיצומה של סדרה בהמשכים שכתבתי לבנות הנעורים. זהו סיפור תיכוני טיפוסי על פוליטיקות פנים כיתתיות, רק שבית הספר נמצא בפנימייה על ראש הר בשוויץ.

אחרי שכתבתי את הטיוטה הראשונה קראה אותה אחותי וציינה שהפנימייה שלי מעוצבת בדיוק כמו התמונה של פנימייה מספר ילדים עתיק שאהבנו לקרוא יחד.

אינני זוכרת שבחרתי כיצד תיראה הפנימייה. זה כבר היה בתוכי, מוכן ושלם ולא מודע בכלל. וברגע בו הגיחה המילה פנימייה אל השטח, נצמדו אל החצאית שלה כמו ילדים עקשנים- כל

הדימויים המוקדמים שאספתי בדרך.

התהליך הזה רחוק מלהיות שייך רק לילדות. אנחנו בלמידה מתמדת, אוספים ומלקטים. בכל פינה יש מלאכים שפושטים ולובשים אלף צורות ואומרים לנו באלף קולות- גדל. בית בו התארחנו, יחס של קופאית בסופר, כתבה שקראנו בעיתון, משפט ששמענו באוטובוס, זאת שעשתה לנו חפיפה בעבודה.

אבל אני לא רוצה לדבר על המלאכים שלנו. אני רוצה לדבר עלינו. על המחשבה שבכל רגע נתון, גם אנו מלאך שמכה ואומר גדל. שבאמצעות הבחירות שלנו בכל רגע- אנו יוצקות תבנית, נוטעות אמונה וזרעות גרעין שיצמיח יום אחד משהו, גם אם לא נהיה שם בשביל לראות את הניצן, גם אם איש לא יפענח את סודו.

אני מכים על ראש ילדינו, על ראשי הקולגות בעבודה, השכנות, האישה שחלפה לידינו ברחוב, הקופאית והרוקחת והרופאה העייפה בקופת חולים.

הידיעה שאנו נקלטות באנטנות של הזולת, נספגות בדי אן אי הרך והפגיע של אינספור אנשים, היא מעוררת, מעצימה ומרטיטה.

כמה אחריות צריך כשחוצים את הכביש ועוברים מהצד הילדותי לזה הבוגר.

כשאני מאמנת מופע ופוגשת כל כך הרבה תלמידות שאינני מכירה אלא מתקופת חזרות קצרצרה, אני משתדלת להיכנס מאחורי המלאך ולהפעיל אותו ביודעין. לזכור שאני מאתחלת

שמועה טובה - תפריט

גודי ושמי

2

2>1

לפי נושאים:

1. אתגרי השעה
2. מועדי ישראל
3. תפילה (עבודה שלב- הרבנית רינה תרשישן תכתב זאת לדור אחרון-גברת רחל בלוי)
4. חינוך ומשפחה (הרב חנוך דרורי| גברת שולמית שחור)
5. מידות
6. פרקטיקה בית עבודה
7. פרשת שבוע
8. נושאים מקצועיים

במעגלי השנה:

2>2

2>3

לפי מרצים:

1. הרב צביאלי בן צור (סדרות: רענון רוחני 1, כוחות הנפש שבאדם 2, טעמי המצוות 3, אהבת חסד 4, אזעקת אמת 5, השירה שפת הנשמה 6, מידת הכעס 7, נושאים נוספים 8)
2. הרב ישראל גולדווסר (סדרה על שמירת השמיטה בראי היסטורין שלוחות ממוינות לפי שנים תשע"ח-תשפ"ב)
3. הרב שמואל פולק פרשת השבוע
4. הרב מרדכי קאופמן אמונה וביטחון
5. הרב חנוך דרורי-ענייני דיומא ופרשת השבוע (מחולק לפי שנים)
6. הרב טודרוס מילר פרשת השבוע
7. הרב אוריאל סופר ענייני דיומא והפטרות פרשת השבוע
8. הרב בייפוס סדרה על שבת קודש
9. הרב פנחס ארלנגר
10. הרב מנחם שטיין
11. הרבנית רינה תרשיש (מחולק לפי שנים)
12. גברת שולמית שחור (סדרה בנושא מידות|סדרה בנושא חינוך| שיחות נוספות)
13. גברת יהודית סלומון סדרות מודעות לחברות הנבחרת
14. גברת מלכי קניגסופר כלכלת המשפחה
15. גברת דבורה קיסטר (סדרות הצבת יעדים| מאושרת בעבודה)
16. גברת רחל מונטג התבוננות פנימה

3

במעגלי החיים:

3>1

- ### בחורות
1. סדרות מודעות לחברות הנבחרת גברת יהודית סלומון
 2. אדריכלות לבית יהודי גברת לאה קרלינסקי

3>2

- ### נשואות
1. הרב ישראל גולדווסר הבית היהודי
 2. גברת רות מלכה עקרות בתינו ארזים

3>3

- ### אמהות
1. גב' פסי דבלינגר
 2. גב' אסתי דומב
 3. גב' שולי ויסברג
 4. גב' פריידי דיסלדורף שרהלה לא עובדת
 5. גב' מרים במברגר באהבה אמא
 6. גב' רותי דושניצקי משמעת בחינוך

עכשיו משהו ומי יודע לאן יגיע בעתיד, וכמה משמעותי הוא יהיה.

כשחיוך שלי מתלווה לפעולה, אני יוצקת בהן את הידיעה שהדבר הוא חווייתי וחיובי גם אם הוא קשה. באמצעות רוגע ומהלך מחושב היטב, אני מלמדת אותם שכדאי ואפשר לשמור על שלווה נפש גם במציאות מורכבת, ומתן מחמאה ממוקדת ומדויקת באמצע חזרה איומה, מתעדפת ברגע ערכי נצח לעומת ערכי זמן.

ט"ו בשבט מספר לנו שכולנו במקום כזה בין ביודעין בין שלא, בין מבחירה, בין מבחירה לברוח הכי רחוק שאפשר.

סוד הצמיחה מספר לך כמה מתבוננים בך, רואים אותך, מלקטים אותך, אלף שברי רגעים ומעשים שלך נקלטים ומאוחסנים אצל הזולת באופן שלא תדעי ולא תאמיני. ואומרים לו גדל.

1

1 החיזוק היומי - מתחדש כמעט כל יום

5

שיחות השעה שש מצוות תמידיות, ר' חיים זצ"ל ועוד...

7

כל הכנסים (כולל "לך תליות")

8

כל שירי השמורה חדש! גם השירים "מאשרים" ו"השיבנו"

9

נהנית? המשוב שלך חשוב לנו ויעזור לנו לדעת מה את אוהבת: בשלוחה 1>9
2>9 קבלת צינתוק בכל פעם שתוכן חדש עולה לקו תשלומים 3>9

ככה מתחילים?

ממלמלת "תודה" בשקט וחומקת משם עם הכוס. מורות שלי מהסמינר, איפה אתן?

בחזור מהמטבח אני פוגשת את יהודית. יהודית היא אישה חרדית ותיקה יחסית, מצוות אחר, כבר הספקתי לעשות איתה היכרות קצרה, לא יותר מזה.

"נו, איך כאן?" היא שואלת אותי.

"ברוך ה'" אני עונה לה ומשחררת אנחה קטנה.

"מבהיל?"

"מאד".

אנחנו לוקחות הפסקה ביחד והיא מספרת לי קצת על תחילת דרכה במקום הזה ובשוק התעסוקה בכלל. אני מאושרת לגלות שאני לא המבוהלת היחידה, שזה נורמלי ונצרך. היא מבקשת ממני להמשיך להיבהל. זו הדרך היחידה להישאר בפוקוס, היא אומרת, להיות ערנית, להישאר שמורה.

מודה לה' שאני לא לבד כאן. כמה שתיארתי לכולם בבית את המקום הם לא באמת הבינו. יש דברים רחוקים מכדי לתרגם אותם למושגים של החממה שלנו. מודה ליהודית על השיתוף שלה, זו הקלה להרגיש שיש עכשיו מישהי איתי בסיפור הזה.

משם אני ממשיכה לשיבת צוות ראשונה- הצגת דמו לפרויקט גדול שעובדים עליו כבר תקופה. אני צריכה להיות שם למרות שאין לי דבר לתרום לאסיפה הזאת. מוצאת פינה לשבת בה ליד נעמי. גם יעל נכנסת לחדר קצת באיחור ומתמקמת בסמוך. טוב שיש אותן כאן, איך הייתי מסתדרת כאן לבד?

אם התכוננתי לשיבת צוות מקצועית להפליא הרי שאני בבעיה.

אמרו שיש בצוות שלי עוד שלוש חרדיות. אז אמרו... מרים בחופשת לידה, יעל גרה רחוק ועובדת כמעט תמיד מהבית, נעמי לא ממש בסגנון שלי... היא מבוגרת ממני בהרבה, אומרת כל יום 'בוקר טוב' בחיוך וממשיכה לעמדה שלה.

אני צריכה לדבר עם מישהו שמבין את מה שאני עוברת כאן. לא קרה שום דבר מיוחד בינתיים, אבל אני מבוהלת. כשדיברו על תכנות לא דיברו את החוויה המבלבלת הזאת.

לא עבר זמן רב מאז שישבתי בכיסא כתר באולם הסמינר ביום עיון על מקומות עבודה. דיברו שם על כל נושא, תיארנו מצבים וסיטואציות. אודה ולא אבוש - היה נראה לי שהגזימו. יש הרבה מאד ממה להיזהר ואתגרים בלי סוף, אבל אפשר לנשום עמוק ולצלוח אותם, לא באמת צריך להיות תמיד קשה כל כך.

ככה חשבתי. בקושי שבוע במקום העבודה החדש שלי ואני כבר מסוחררת. ההמולה מבהילה אותי, איך פספסתי אותה בראיונות? אולי הייתי שקועה מדי בעצמי. כשדיברו תמיד על קולגה או בוס, הייתי מדמיינת אותם אנשים מכובדים. במציאות זה אחרת, מנהלים מסתובבים במסדרון עם לבוש עממי וכפכפים, כולם כך, מרגישים בבית לגמרי.

מנסה לתמלל את מה שאני חווה כאן ולא מצליחה. זר לא יבין. אם דמיינתי קירות אפורים ומסדרונות שקטים, קיבלתי קירות צבעוניים ומסדרונות מלאי המולה. ניכר שיש כאן הווי חברתי פעיל וסוער, אנשים מחייכים זה לזה ומחליפים בדיחות, נחמדים גם אלי. כשאני הולכת להכין לעצמי קפה במטבח הקומתי (אחרי שוידאתי עם נעמי את הכשרות שלו), אנשים מאחוריי ממליצים לי על טעמים אהובים ומברכים אותי בהצלחה. אני

כנראה כשאוספים חבורת אנשים שהקשר בינם לבין דת רחוק כרחוק מזרח ממערב, כך בדיוק זה נראה. בהתחלה עפות שם שלוש בדיחות באוויר. הדמו מתחיל ועמו עקיצות שחוצות את החדר מצד לצד. בתווך של כל זה נמצאת אני, ויעל ונעמי. מי מרוצה פחות, מי עוד פחות. יעל לוחשת לי - "זה לא תמיד ככה". כן? אני מקווה. אחר כך היא מסבירה שהפרויקט הספציפי הזה טעון למדי וזו התוצאה. לטענתה, הם בדרך כלל אנשים משעממים מאד. ובכל מקרה בדרך כלל האסיפות והדיונים הללו מתקיימים בגישה מרחוק, כך שהבעיה קטנה מאד. מקווה שאכן כך. בינתיים כל דבר, ולו הקטן ביותר, שכולל את האנשים האלה שכרגע נקראים 'הצוות שלי' - מלחיץ אותי מאד. בשתיים מגיעה ראש הצוות לעמדה שלי וקוראת לי לשיחה. "איך כאן?" היא שואלת בחיך.

"מדהים", אני עונה את האמת במלואה, אני אכן נדהמת כל רגע מחדש.

"מה מדהים אותך?" היא עדיין מחייכת. עכשיו זה הזמן לענות את כל התשובות המלומדות?

אני מספרת לה על החוויה שלי בהכרות עם הטכנולוגיות של החברה, על האופן בו אני לומדת את המערכת, על משימה שכבר הספקתי לבצע. היא נראית מרוצה.

"מחר מגיעה לכאן עוד חדשה, חרדית כמוך" היא מספרת

לי. הלב שלי קופץ מבפנים- ישששש. הלוואי והיא חמודה וחברותית ורצינית ואיכותית. הלוואי ויהיה לי עם מי לחלוק את ההתחלה החדשה הזאת.

תפילתי מתגשמת. מיכל, מסיימת סמינר כמוני מתיישבת יום למחרת בעמדה סמוכה. אין מאושרת ממני! היא חמודה ונעימה ומבולבלת גם היא. אנחנו מדברות כל הנסיעה חזור, מגלות שאנחנו גרות קרוב מאד ומתאמות בינינו את הימים בהם נבוא יחד למשרד. יותר כבר לא אהיה שם לבד.

למחרת אני עובדת מהבית, מצטרפת מרחוק לפגישה כללית של הצוות. אחר כך יש לי שיחה נוספת עם מישהו שאמור לעזור לי בפתרון בעיה טכנית. הוא פותח מצלמה, אני פותחת גם בעקבותיו. קולטת רגע אחד מאוחר מדי שאני בעצם מרוחה לו על כל המסך. לסגור עכשיו? לא יודעת אם מתאים.

בצהריים אני כותבת מייל ל"שואלות", מדור הייעוץ של שמורה. מקבלת תשובה מהירה- כי עדיף שלא. עכשיו כשאני משחזרת, אני מבינה שבעצם באסיפת הצוות בבוקר כמעט כולם היו עם מצלמות סגורות, זאת אומרת שגם אני יכולה. זה בסדר ולגיטימי ולא חריג בכלל.

זה בסדר להיות בסדר...

להצטרפות ולתגובות

ashmoret@shmura.org

אשמורת. איתך בשמורה מהרגע הראשון

גם את חדשה בשוק? חברה ב'אשמורת'? או ותיקה ועדיין מזדהה?
מוזמנת להגיב ולשתף את כולנו!

עבודת חיי

הגרעין שלהן נבט פתאום, וזה קרה דווקא במשרד.
עלי הכותרת שלהן נפתחו, וזה התרחש על הבמה.
הן פגשו במלאך המכה על ראשן 'גדל' דווקא בזירת
העבודה, ועכשיו בריח של פריחה הן מספרות על זה.

שלוש נשים, שלושה סיפורי צמיחה אישיים וכל הסבודה שהדרך.

אסתי כץ

ד' נתן לי הרבה מאד כישורים שמאד רציתי לבטא אותם, אבל לא הייתה לי כל דרך לעשות זאת.

באסיפת כיתה כשכל אחת רצתה להכין משהו, חשבתי מה אוכל לעשות בשביל שיראו שאני יודעת לעשות דברים נוספים חוץ מלגמגם, והחלטתי להכין ריקוד. אבל הייתי צריכה להתחנן לבנות שיסכימו לרקוד עם המגמגמת... נכון שבריקוד לא מדברים אף לא מילה אחת, נכון שמחוללים בשתיקה ובריכוז, אבל ילדות תמיד אוהבות להתחבר להצלחות ולא לכישלונות מהלכים כמו שהייתי. לבסוף ניאותו בנות השוליים החברתיים לעשות לי טובה ולרקוד איתי יחד.

אותו כישרון לריקוד המשיך וליווה אותי, ואף הלך והשתכלל ברבות השנים, עד שביקשתי מהמורה בכיתה ח' לאמן ריקוד למסיבת הגמר.

למעשה המחול היה אמצעי התקשורת היחידי בעזרתו יכולתי לתקשר עם העולם מבחוץ מבלי להיתקע.

זה היה הפתח הראשון שלי לעבודה המצמיחה. בשלב מסוים התחלתי לאמן ילדות כיתה א' למסיבות סידור, ולקחת עוד ועוד חלקים בהפקה."

ואיך דיברת עם ילדות בכיתה א'?

"שרתי להן... למרבה הפלא אני שרה בלי לגמגם."

בט"ו בשבט פורחת השקדייה. נו, זה ברור, אפילו השיר קבע. בט"ו בשבט צצים עלים ורודים, מכסים אותה ומראים כמה יפה היא אחרי שלכת של חורף.

ומתי, תגידי, מתי את צמחת?

לכל אחת מאיתנו תאריך חנטה. כל אחת מאיתנו יכולה לספר על רגע בו שמעה בת קול שקוראת לה לגדול.

שלוש נשים מקסימות שפגשנו מספרות על צמיחה דווקא בשוק העבודה, על גדילה פנימית מיוחדת שקרתה להן דווקא בתוכה. הן מתארות שנים של ריקבון וזמנים של חידלון, לעומת עלי כותרת שנפתחו, כשהעבודה היא שליחה טובה. זאת עבודת חייהן וזה גם הסיפור שלהן. תקשיבו..

"ריבוננו של עולם, איך יצרת מלמלמת של אוהבת חמות?"

לאה אייזנברך נתנה לעצמה מיקרופון

"כילדה מגמגמת היה ברור לכולם שהמקום שלי בחברה היה כמו שמתאים לאחת שלא מסוגלת לתקשר", לאה אייזנברך, שחקנית ומפיקה בעברית ובאידיש מניחה סיפור ילדות מורכב על השולחן. "למעשה- בכלל לא הייתי קיימת.

במקומות בהם לא היה צורך לדבר הייתי מעולה: לגלגל בחבל, לקפוץ, לשחק בכדור ולרוץ. אבל כולנו מכירות את אותן 'רגזניות' במשחקי החבל, שתמיד ימצאו מה לומר בכדי להוכיח שלחברה היה 'אבוד', כן? גם לי היו חברות כאלו ואותי הן היו יכולות להאשים בקלות, כי לא יכולתי להתגונן. המילים פשוט לא יצאו לי מהפה.

בשירה אני לא מגמגמת.

ברבות השנים ביררתי את הנושא והבנתי את פשר התופעה. אבל ההבנה החשובה והבסיסית ביותר הייתה על כוחה העצום של מילה טובה, אפילו כשהיא נזרקת בלי כל כוונה מיוחדת... ואם זו העוצמה של מילה ששוגרה בטעות, כמה כוח יש למילה שנשלחה מלב חם באופן אישי?...

ומתי התרחשה הצמיחה הגדולה?

"אם מותר לומר זאת, אני מודה ומתוודה שנולדתי עם אהבה גדולה לבמה. יש לי אופי דרמטי והוא מתבטא בהרבה תחומים בחיי.

ועכשיו, ריבונו של עולם, איך יצרת מגמגמת כזאת שגם אוהבת במות?... זו באמת הייתה השאלה המרכזית של חיי שנים ארוכות, ומצאתי את עצמי מתוסכלת מאד עד שמצאתי לי דרך לבטא את הכישרונות שלי.

התחלתי כאמור כמאמנת מחולות וכריתמיקאית בשירה. זרמתי והשקעתי את כל נשמתי בהפעלות וביצירות, עד שהרגשתי שזהו. המידה קטנה ולוחצת לי...

בו זמנית, במהלך השנים, למדתי את עולם הבמה. השקעתי המון זמן וכסף בלימודים אבל לא הייתה לי שום דרך להוציא על הבמה את הכישורים ואת הידע שלי. קשה להיזכר בשלב ההוא, הוא היה קשה ומתסכל.

הייתי צופה בהצגות ובחזרות להצגות, יודעת לומר לכל שחקנית

מתי גילית את התגלית המפעימה הזאת?

"לפני אחת מהמסיבות הכיתתיות כתבתי שיר, בחרתי בכמה בנות על מנת שיקליטו את עצמן על הקלטת הביתית שלי והצטרפתי אליהן. כשהקלטת הייתה מוכנה נתתי אותה לאחת הבנות שהייתה לה דעה משמעותית והשפעה בכיתה, וביקשתי ממנה שתגיד מי שרה יפה ביותר ומתאימה לשיר 'סולו'. המאזינה לא ידעה מי הן השרות, הקשיבה ורשמה לי כך:

הסולו הראשון: מאד ברור, הסולו השני: מאד מרגש, הסולו השלישי הוא שירה מהנשמה. על הסולנית הזאת זה אל תוותר!

לא העלתה בדעתה שהסולנית השלישית היא אני... היא החמיאה לי בלי לדעת למי היא מחמיאה, והמחמאה שקיבלתי בעקיפין נתנה לי כל כך הרבה כח לשיר מול המראה, לשיר לעצמי בבית כשאף אחד לא שומע ולגלות את הגילוי המדהים שאני לא יכולה רק לרקוד, אני יכולה גם לשיר, כי

לשירים, לתנועות ולצלילים- אמרתי
כל מה שהיה לי לומר לאנושות
ה'מושלמת'. הפעם לא גמגמתי.
הדיבורים, אלו שהתנסחו במוחי שנים
כה ארוכות היו ברורים וחדים, ומדויקים
מאד.

ממופע למופע הרשיתי לעצמי עוד ועוד
דריסת רגל על הבמה עצמה.

הצטרפתי מן הצד למופיעות בחלק קטן מתוך
שיר, בהמשך בשיר שלם, ועוד ועוד. לא קפצתי
למים העמוקים בבת אחת, אבל בכל הופעה
הרשיתי לעצמי להירטב עוד מעט, ולגלות
שאני לא טובעת. הרגשתי שאני חייבת לפתוח
לעצמי 'פתח' לעולם בו מסתובבים אנשים ולא
מלאכים, אנשים ששופטים אותך לפי הנראות
ולפי האופן בו אתה נשמע, העולם שבו
מדדים כה רדודים כמו 'מי ההורים שלך'
או 'לאיזה מגזר אתה משתייך' קובעים
אם יש לך 'זכות מיקרופון' או לא.

שנים חיכיתי שירחמו עלי, שיבינו אותי,

במה היא טובה ובמה היא צריכה להשתפר, מכוונת אותן לתנועות
ידיים מתאימות, להליכה מדויקת ולהבעות פנים- ונשארתי שם,
לרגלי הבמה, במקום הכי חשוך שאליו אף אחד לא שולח מבט.

נו, באמת, מי תיקח להפקה שלה שחקנית מגמגמת?

עם הימים והשנים שעברו הבנתי שאכן אף מפיקה לא תיתן לי
מיקרופון, ואם אני רוצה במה, עלי לתת אותה לעצמי. הפכתי
במחשבה זו שוב ושוב. ידעתי אם אפרסם בראש כל חוצות
ש'המגמגמת עולה על הבמה בהופעת בכורה', אוכל לגמגם רק
לכסאות האולם השותקים, ולכן המשכתי לצעוד עם אותו תסכול
קבוע.

כצעד של התקדמות פתחתי קורסים פרטיים לילדות קטנות.

הקורסים הציעו לימודי ריקוד ומשחק, כאשר מדי שנה העליתי
את גילן את הילדות המופיעות, ובסופה של אותה שנה העמדתי
את המופע הראשון... אה, לא המופע שלי, כמובן, המופע של
בנות הקורס שלי שלמדו והתאמנו שנה שלמה, פיתחו כלים,
כשרונות וביטחון עצמי.

על המופע הראשון ההוא יכולתי לכתוב כתבה שלמה, ואולי אפילו
ספר.

התכנים שלו היו דידיקטיים מאד, ואפשרו לי לראשונה לצעוק
לעולם כל מה שרציתי לצעוק. דרך השחקניות הצעירות, בינות

ברבות השנים אל עולם הטיפול, הרגש והנפש. כך מקבלת הבמה אצלי רבדים של עומק ועוצמה.

מחזה שאני מעלה על הבמה לעיני קהל הנשים והבנות אף פעם לא יהיה שטחי. תמיד יהיה בו תהליך רגשי פנימי במקביל להתרחשות העלילתית, והגיבור תמיד יעבור שינוי משמעותי בחייו. לרוב אני מעלה על הבמה נושאים שנוגעים בכולנו כך שהצופות גם הן עוברות תהליך פנימי. זו הסיבה שאני רואה בעבודה שלי יעד ושליחות. אני מוציאה נשים מהבית רק אם אני יודעת שאני מציידת אותן בצידה לדרך, בשינוי מחשבה או גישה אחרת לחיים”.

מה תוכלי לומר לנשים ובנות נוספות שרוצות גם הן לצמוח לאחר שנות בית הספר?

”אני חושבת שכל אחת יכולה להגיע הרבה יותר ממה שהיא חושבת. הבעיה היא שלרובנו אין מספיק אמון בעצמנו בגלל מחשבות מקטינות שחוסמות אותנו. זו העבודה שאני עושה עם כאלו שמסמנות יעדים ורוצות להצליח. היום יש הרבה שיטות לניטרול אבני נגף שבדרך, כי גם דרך של אלפי קילומטרים מתחילה בפסיעה אחת קטנה...”

שיתנו לי, שירוממו אותי, אבל במהלך ההופעות הבנתי שרק אני יכולה לתת לעצמי במה. רק אני יכולה להדליק מעלי אורות ורק אני קובעת אם יש לי זכות לשיר במיקרופון ולהביע את עצמי, ואיך. ואם בורא עולם נתן לי כישורים ויכולות, אני לא צריכה עוד אישור נוסף חוץ ממנו.

הבנתי בדרך הקשה מאד שאף אחד לא יעשה את העבודה במקומי, וצעדתי עמוק יותר ויותר אל הבמה, עם המוגבלות שלי ודווקא איתה.

ובמה תרמה לך הבמה מבחינה אישיותית? כיצד היא פיתחה אותך פנימה?

”הבמה היא מקום בו לומדים להיכנס לעומק של דמויות אחרות. על הבמה, בבימוי נכון וחכם לומדים מה מרגיש השני בכל מיני סיטואציות בחיים. דרך הדמות אותה מגלמים אפשר להבין הרבה יותר על עומק רגשותיהם של אנשים אחרים, וכך מתפתחות היכולות להיות קשובים יותר, חומלים יותר, מבינים ומכילים את האחר.

בגלל שאני מאד רגישה כלפי השני, ועוד יותר מכך רגישה לסבל השני, ורציתי בכל מאודי לעזור למי שרוצה לעזור לעצמו - נכנסתי

מהזנה

גבה, חושקת שפתיים ומאשרת את היציאה. אי אפשר לסרב לפנים לבנות, ידיים רועדות ושפתיים קפוצות, גם אם אך אחד לא מת כפי שהבטיחה רוחי, ולוח השנה מורה על תאריך שלא מאפשר בדרך כלל יציאות מוקדמות חריגות.

בחוץ נושבת רוח חורפית, עלי שלכת נערמים בצד המדרכה, והשמים האפורים החפים מכל ענן מעכירים עוד יותר את מצב רוחה של רוחי. אין לה טישו, וגם לא כוחות נפש לעצור ולמחות דמעות באמצע הרחוב. היא רק קופצת את ידיה חזק חזק, מותירה בהן סימן מכוער וממתינה לאוטובוס שיבוא. איך?! איך זה קורה להם? דווקא להם מכל משפחות תבל? במה טעו בחינוך הילדים? למה מכל הילדים בעולם, הילד שלה, שלה! עושה בעיות?

אך אחד לא הכין את רוחי לטלפון שתקבל בעבודה, ואחרי הטלפון ההוא שצנח עליה באמצע היום, הצבע אזל לה מהפנים והיא נראתה כעומדת להתעלף.

גילה, בוסית וחברה מסורה ואחראית שכמותה, מסדרת את הניירת הגודשת את השולחן ומנסה להחזיר לרוחי את שיווי המשקל: "שוב הלקוח המעצבן ההוא?" היא שואלת בהשתתפות, "מה הפעם? שוב התגלתה טעות בדו"ח שלו?"

"לא, לא... הגזמת, גילה!" רוחי מלהגת, משחקת תוך כדי באובססיות במקלדת, "שנעשה טעות שניה בדו"ח לאותו לקוח? לא חוזרים על טעות פעמיים, בטח לא על כאלה טעויות..."

גילה מביטה ברוחי בעיניים חודרות. רוחי נראית רע, וההלצה השטחית לא מסתירה את ים הרגשות שבוערים, קופצים ומתפתלים לה בפנים.

"סתם טלפון, לא קשור לענייני עבודה. לא תכעסי עלי שהרמתי. נכון?"

היא לא כועסת, בכלל לא, למרות שדיברו הרבה על שיחות טלפון ומקומן ביום עבודה. אבל צבע הפנים של רוחי משכנע אותה לדאוג במקום לכעוס, לנשוך את הלשון עד כאב כדי לא לקחת יתר אחריות במקום שאינו שייך לה, ולכבד את הפרטיות שרוחי מבקשת לעצמה.

בשתיים עשרה בצהרים היא מבקשת לצאת מוקדם. גילה מרימה

האוטובוס מגיע ישן ומקרטע ואוסף את רוחי. מותיר אחריו שובל עשן ופיח, ומאפיר עוד קצת את היום האפור בלאו הכי. היא יושבת בספסל האחורי ובוהה מבעד לחלון. כנראה היא לא התפללה מספיק, כנראה היתה שקועה יותר מידי בעבודה ולא נתנה את היחס הראוי, אולי הילד עבר כמה טראומות בילדותו. באשמתה.

אמא שלה לא עבדה, גם סבתא שלה לא. דורות על דורות אחורה של אמהות שלא עבדו. מי יודע כמה טעויות בחינוך נגרמו בגלל העבודה? ומי יודע כמה טעתה בלי קשר אליה? השאלות מרחפות בחלל האוויר, חונקות כמעט. רוחי נושמת עמוק ומנסה לעכל את הסיטואציה המוזרה.

היא, רוחי פולק, נוסעת לשיחת שימוע בישיבה של הבן שלה. ה'א. זו שלמדה באחד הסמינרים הטובים בירושלים, שבעלה היה בחיר השיעור בישיבה מובילה בארץ. היא שהחיים חייכו לה לאורך הדרך, היא שגידלה, שהתאמצה, שאהבה. היא נוסעת לשיחת שימוע?! לשיחת שימוע בישיבה של הבן שלה!?

אחרי שעתיים הם אחרי הכל, מחוץ לישיבה. מחוץ מחוץ מחוץ לשיחה. הישיבה שהודיעה בהרבה צער וכאב כי לא תוכל לאפשר לאהרון שלהם להמשיך ללמוד בה. אהרון שלהם. שלהם. לא. יכול. להמשיך. בישיבה. הלב שלה נשרט, נחבל, שותת דם, פועם בכאב שאי אפשר להכיל. הבן שלהם החמוד והטהור שהכניסו לחיידר לפני 11 שנים, עף היום מהישיבה. לצמיתות. רוחי מבינה את הנהלת הישיבה, מבינה

את השיקולים החינוכיים שעומדים מאחורי ההחלטה. מבינה כי לא נותרה בפניהם ברירה אחרת והם ניסו לעשות הכל כדי למנוע זאת. היא לא כועסת. היא רק כואבת, כואבת מאוד, ולא יודעת איך להסתכל לאהרון שלה בפנים.

אהרון פותר את הבעיה בקלילות אופיינית מרגיזה, מודיע כי ישוב בצהרים לארוחה, ולפני שהיא מספיקה להגיב הוא כבר בחוץ. הלך. לאן? ה' יודע.

בבוקר היא מתייצבת בשמונה בעבודה. אין לה ברירה אחרת, הזמן לחוץ, המשימות ממתונות לה והיא החסירה מספיק שעות אתמול.

אבל היום הראש שלה תפוס ועמוס. חצי אחד מתפקד על אוטומט ואילו החצי השני כואב ודואב, לא מפסיק להרהר, לנתח, להיזכר, לבקר, לדאוג ולשפוט. אהרון.

היא חושבת עליו כשהיא מכינה קפה. חושבת עליו כשפותחת את המחשב, חושבת עליו בין משימה למשימה, לפני שיחה עם לקוח ולאחריה.

אהרון. אהרון. אהרון. מה לא עשתה טוב? במה טעתה? איך אפשר לעזור לו? איך?

אהרון, למה? למה? למה? במה הוא שונה מכל האחים המקסימים שלו, מכל החברים בחורי החמד שנוסעים בכל יום לישיבה. למה, אהרון, למה? ? ?

היא משתדלת לעבוד ולעשות מה שצריך, אבל הלב והמח שלה תפוסים והולמים.

כך נראה היום שאחרי השיחה בישיבה, כך נראה גם היום שאחרי היום ההוא, וכל השבוע שלאחריו, והחודש...

אהרון, צועד איתה לכל מקום. המחשבות הסוערות, ההלם ונקיפות המצפון ממלאים את המוח ואת הלב, מותירים אותה מתפקדת רק למחצה.

לא פלא שאחרי חודשיים היא נקראת לשיחת שימוע בעבודה. "את נראית רע, רוחי, התפקוד שלך ירד פלאים" כך גילה, מישירה מבט ומנסה להיות אמפתית. "אפשר להבין למען ה', מה קרה? יש אולי דרך לעזור? תסכימי איתי שאי אפשר להמשיך כך!"

היא לא צריכה לפרט מה זה "כך". אחרי הכל, היא צודקת בכל מילה. בלתי אפשרי להמשיך כך משום בחינה. לא בעבודה ולא בבית. האם אפשר לעזור? הלוואי שהיה. רוחי שותקת. גם גילה שותקת, הסיטואציה מזכירה לה משום מה אש"ף של מורה ותלמידה נזופה במסדרון בית הספר.

"לא תסבירי את עצמך אם לא אתחנן?" גילה יודעת להיות בוסית בדיוק כפי שהיא יודעת להיות חברה נאמנה ואכפתית. "זאת בחירה שלך, אלו הם החיים שלך, אבל כאן בעבודה" היא משלבת ידיים, נבוכה, "אני חייבת מקסימום תפוקה". שפת הגוף שלה משדרת אי נוחות רבה. "את בטח מבינה, יש

הרבה עומס בשוטף וגם מעלי יש בוס..."

רוחי נשענת על מסעד הכיסא ונושמת עמוק. "את צודקת בכל מילה, גילה, אני מתנצלת. באמת אשתדל יותר, אני... אספר לך אולי... שתביני... אהרון, הבן שלי, שיחת הטלפון שקיבלתי, מצב הרוח שלי, הוא עף, עף מהישיבה לצמיתות." היא אמרה את זה. יש עוד מישהו בעולם מלבדה ומלבד המשפחה הגרעינית שיודע. הקירות לא נפלו, והרצפה שתחתיה עדיין יציבה.

לשבחה של גילה יאמר כי היא יודעת להשתתף בכאבו של הזולת. "כואב..." היא לוחשת.

"שורף" עונה לה רוחי כהד.

"אלף פעמים את שואלת את עצמך למה זה קרה דווקא לך", גילה נשענת אחורנית ועוצמת עיניים, "הוא מכבב בימים ובלילות במחשבותיך. את בודקת במה טעית, מה לא היה נכון בחינוך שהענקת, איזו טעות עשית, ואיך אפשר בכל זאת לעזור לו לעבור את גיל הטיפש-עשרה ללא פגע, ולעזור לו לגדול" רוחי מרימה עיניים מתפלאות. גילה...? האישה המושלמת והנערצת שיושבת מולה עוברת ניסיון דומה? התיאור שהיא מתארת מדויק מידי מכדי להיות רק הכלה של הזולת.

"זה קורה במשפחות הכי טובות" אומרת רוחי, סתם כדי להגיד משהו, ומרגישה טיפשה. "כן", גילה מעולם לא נמנתה על האנשים התמימים, "וגם באלו שלא". היא מיישרת את המשענת של כיסא המנהלים שלה. "גם אני הייתי כך בתחילה,

הסתובבתי עם נקיפות מצפון וקונפליקט פנימי נורא. במשך חודש היה קשה לי לתפקד. בסופו של דבר ה' האיר את עיני והבנתי שאני עושה טעות."

"ואז לחצת על כפתור והפסקת לחשוב?" רוחי יודעת להיות תוקפנית כמעט כשמשהו לא מסתדר לה, "אולי תספרי לי איפה באמת נמצא הכפתור הזה?"

"אין כפתור כזה, יקרה, יש הבנה של מה שנכון לעשות שמביאה מרפא ללב".

הבנה. מה נכון לעשות. מרפא. ללב.

"להתייעץ?" היא שואלת, מנסה להבין לאן חותרת גילה.

"גם"

"לחשב מסלול מחדש?"

"גם"

"לחשוב על מסגרת מתאימה?"

"גם"

"לתת אמון בילד? להתפלל?"

"גם, גם, רוחי, הכל חשוב כל מה שאת מבינה שנכון לעשות עכשיו בניסיון שהקב"ה בחר להעמיד אותך בו".

בניסיון. איך לא חשבה על זה קודם? הקב"ה מעמיד אותה עכשיו בניסיון.

"אבל, אחרי הכל" רוחי לוחשת, "יש לו בחירה חופשית, לא הכל בידיים שלנו".

"את צודקת. אנחנו משקים, מגדלים, מתפללים, טועים, מתקנים את הטעויות, רוצים, מכוונים, המלאך מכה ואומר גדל. אך עדיין הבחירה, בסופו של דבר, נמצאת בידיים של הילד. ההבנה הזו משחררת, ההפרדה בין מה שבידיים שלי ובין מה שלא- מקלה במשהו את הכאב. אנחנו עושים את שלנו. השותף השלישי עושה את שלו, והוא החליט לאפשר לו את הבחירה החופשית במסלול חייו.

ההפרדה הזו נכונה מול כל הילדים, לא רק מולו. ההפרדה בין מה שבידינו, לבין מה שלא. בין מה שעלינו לעשות, לפעול ולהתפלל- לבין הבחירה שלהם והנתונים שהקדוש ברוך נתן להם". דממה מקשיבה משתררת לרגע בחדר.

"ואחרי שעשינו הכל..." רוחי לא רגועה עדיין, "זאת אומרת, אחרי שעשינו את כל מה שצריך לעשות. אחרי שכיוונו, חינכנו, התייעצנו, התייחסנו נכון, תיקנו את מה שהיה צריך, נתנו אמון, התפללנו... אחרי הכל- מה איתנו? ההורים? מדובר פה בבן שלנו... בבן שלנו!"

"מה איתנו?" גילה מחייכת, עיני השקד שלה נוצצות, "אנחנו הבנים של הקדוש ברוך הוא. הוא מנסה אותנו, מכה גם על הראש שלנו באהבה... כדי שנזכה... גם אנחנו **לגדול**...!"

מועדפים

הבזקים, עדכונים ותכנים נבחרים
מתוך מרחב הפעילות של ה'שמורה'

ככר היונים | סיפור אישי

זכותנו / בעריכת נעמי

בצורה מותאמת ובהירה, ושלחתי אותו.

אחרי ששלחתי קיבלתי מהבנות החרדיות הרבה מיילים של "כל הכבוד לך", אבל היו גם כמה תגובות זועמות של "למה את פותחת חזית מיותרת?" הייתי המומה מהן. מילא לשתוק מחוסר אומץ, אבל עוד למחות במי שכן עושה את הדבר הנכון?

חיכיתי במתח כמה ימים טובים עד שהם נזכרו להגיב לי. "שלום שרה", הם כתבו, "מצטערים שנפגעת, להבא נתחשב בכולם".

אחרי כמה שעות הם שלחו מייל עדכון על ההרצאה - הנושא הוחלף! במקום לצפות בסרטון שכולו בוז וזלזול בערכים הקדושים והיקרים לנו, הם בחרו בנושא סתמי אחר.

וואו! אני רק רציתי להביע מחאה וכאב, לא חלמתי שתהיה גם השפעה מעשית...

עצוב היה לי על אותן בנות שכל כך חששו מ'איך תגיב ההנהלה על הצעד הזה', ואפילו כעסו על האמיצות שכן החליטו למחות.

איפה הגאווה היהודית שלנו? איך יתכן שהתבלבלנו, והפחד מהמעסיק גובר על הפחד מה'?

אסור שהחיכוך בעולם התעסוקה יכה לנו את הבהירות שהאמת היחידה היא חיים על פי התורה.

בערך פעם בשבועיים מגיע המייל הזה, שמזמין את עובדי ועובדות החברה לשבת על הספה בסלון, ולצפות בתוכנית הווי ובידור אותה מפיקים כחלק מעטפת פינוק וכיף לעובדים. הפעולה האינסטינקטיבית שלי היא delete ומעבר למייל הבא. כמובן שזה לא מעניין אותי בכלל, ואני לא מקדישה יותר מחלקיק שניה כשאני קוראת את הכותרת ומבינה במה מדובר.

אבל בפעם האחרונה היד שלי רעדה בלי שליטה כשבאתי לסמן מחיקה. המילים שהם בחרו לכותרת היה משפט כפרני ומזלזל, והרגשתי שאני לא מסוגלת לשתוק. איזו עזות פנים להתנסח בכאלו מילים! איך הם מעיזים לפתוח את הפה ולהוציא דברי בלע נוראיים?

התחשק לי מאד לשלוח להם תגובה חריפה, אבל חששתי קצת. פחדתי שאם אכנס למשבצת הזאת - אהיה מסומנת אצלם, ויזיזו אותי החוצה ברגע הראשון שיתאפשר להם.

אבל מי אמר שמותר לשתוק?

שאלתי רב, והוא הורה לי לשלוח תגובת מחאה.

שלחתי מייל לקבוצת החרדיות ושאלתי - "רק אני מתחלחלת?" כתבתי שם שאני רוצה לשלוח מכתב מחאה, וכדאי שעוד בנות ישלחו. היו אולי 4 תגובות שחזקו את ידי, וזהו.

ביקשתי מאחת הבנות שיש לה כושר ניסוח טוב לסגן את המילים, היא כתבה מכתב ארוך ויפה שהביע את הדברים

לכל הדעות |

מעט מן התגובות. עשרות תגובות מחזקות נוספות - מצורפות מידי יום ג' העוקב לסיפור

הסתובב עם עוזרת שחילקה לכל אחת שרשרת זהב עם צלב. כשהגיע תורה של אסתר היא מבחינה בשרשרת הצלב, באצילות מחזירה את הקופסא עם השרשרת ואמרת באנגלית רהוטה: "מי שיצר אותנו בעולם ציווה עלי לעבוד אותו בצורה אחרת, אני יהודיה והדרך שלי לעבוד את ה' היא לא בצורה הזו, לכן אני לא יכולה לקבל את השרשרת". הקיסר שמע, פניו נהיו רציניות, והורה לעוזרת שלו לקחת את השרשרת בחזרה.

כאשר הסתיים הביקור חברותיה היהודיות כעסו עליה: למה עשית את זה לעצמך, יפטר אותך על שביזית אותן, היית לוקחת ומוכרת בשוק הערבי. זה מה שאנחנו נעשה... ואסתר שתקה ביודעה שזה מה שהיתה צריכה לעשות.

בסוף השבוע לפני שהפליג בחזרה לאוסטריה הגיע שוב לקינג דיויד להיפרד, המעמד היה חגיגי כמו בקבלת הפנים. בסיום דבריו הוא הרים את עיניו וחיפש את אסתר, סימן לעוזרת שלו וניגשו אליה לעיני כולם. העוזרת הגישה לה קופסה פתוחה כדי שתראה את השרשרת- שרשרת זהב כבדה בצורת מגן דוד, והוא הוסיף- רציתי לכבד את הדרך שלך...

לפני שעזב ניגשו חברותיה וניסו לטעון שגם הן יהודיות, אך הוא ענה להן: "נכון, אבל היא היתה יהודיה **תמיד**"
ה'ר שנזכה להיות יהודיות תמיד, אמן.

סיפור מדהים שסופו מעיד על עוצמתו. כל הכבוד לך, האומץ והנחישות של אם בישראל נתן לך את הכוחות לשלוח את התגובה.

אני חייבת לשתף בסיפור מדהים שמלווה אותי הרבה, שאימי שמעה מנכדה של גיבורת הסיפור וראוי להעלות אותו על במה מכובדת זו:

אסתר קניג, בחורה מירושלים של פעם, יצאה לעבוד כמתרגמת במלון קינג דיויד לפרנסת משפחתה. אביה נשאר בבית כדי ללמד את ילדיו, והנחה אותה כיצד להישאר שמורה כראוי לבת ישראל. היא עבדה בחברת סביבה מעורבת, יהודים ואנגלים (עזרה הרבה בתרגום בין ירדן לאנגלים כשבין לבין היתה משנה מן הנאמר למען שלום היהודים).

באותה תקופה קנצלר אוסטריה פרנץ יוזף ביקר בארץ ישראל. ירושלים העתיקה לבשה חג- קישטו את הרובע בענפי זית, ור' יוסף חיים זוננפלד ברך שחלק מחכמתו... פרצו בשבילו את שער יפו על מנת שמרכבותיו תוכלנה לעבור בשער... כמובן שהוא התארח במלון קינג דיויד ונערכה עבורו קבלת פנים מפוארת.

הוא דיבר בפני כל הנוכחים ובסיום דבריו הסתובב בין העובדים שישבו סביב, הבנים בצד אחד והבנות בצד השני. הוא הורה לעוזרו להתלוות אליו, הקיסר לוחץ יד והעוזר מחלק מתנה- שעון זהב לכל אחד. בצד של הבנות הוא

שכולה זלזול בהשי"ת צריכה לצרום לה ולהכאיב לה. ובוא נניח שהחליטה מסיבות נכונות שלא להעיר לבוסים- אבל היכן הרגש, היכן הכאב הספונטני? זה אבא שלך, הוא אוהב אותך יותר משאת אוהבת את עצמך!

לבוא ולצעוק על זו שכן עושה את המעשה הנכון, שכן מרגישה רגשות נכונות של חיבור לאבינו שבשמים וזה כן כואב לה- זה פשוט בושה וחבל.

נקודה נוספת- אכן גם אם נראה חסר סיכוי שהבוסים ישנו את התוכנית, כי בכל אופן הם חילונים גמורים, כשאדם עושה מה שצריך- פעמים שהוא זוכה להנהגה של למעלה מדרך הטבע, כאילו מראים לו מהשמים שמעשיו רצויים.

א: קריאה בנביאים. התיאור של עם שלם שסר מהדרך, מראה לנו בדיוק מה דעת התורה על החילונים. אני לא מדברת לדון כפרט, הגדרת תינוק שנשבה וכו', אלא כציבור- "חילוני" נשמע משהו מתקדם. המילים של הנביא על עם חוטא, הן ההגדרה היותר מדויקת... לא בשביל להשפיל אותם, אלא בשביל המבט שלנו על עצמנו ביחס לחלק הזה של העם... ב: לקרוא על ערש החילוניות וימי ההשכלה. איפשהו כנראה התרגלנו לצערנו למציאות המחרידה הזאת, וכשקוראים את התיאורים מהתקופה פתאום מתחדדת המציאות האמיתית... לא היו חילונים! לא! כל יהודי היה שומר תורה ומצוות... או ח"ו מומר... עם שלם שכולם "חרדים"!! שה' יראה את הבלבול הזה וירחם עלינו וישלח במהרה משיח, אמנ!

צריכים לראות, ותהינו כמה חרדיות אם רק לנו זה נורא. כששאלנו עוד כמה, לאף אחת לא מדי בער להגיב להנהלה

כל הכבוד! לגבי המחאה, אני חושבת שנקודת הכאב כאן היא שיש דברים שאין עליהם הלכה מעשית, הם נושאים שכמו שבעלי המוסר קוראים לזה- יש עליהם שולחן ערוך החמישי, כלומר המצפן של כל יהודי שמרגיש מה ראוי ומה לא ראוי.

ניקח לדוגמא אם זו היתה בת של פוליטיקאי חרדי, שמקבלת את הפרסום ורואה שהנושא של התוכנית הוא לצחוק ולזלזל באביה, כמה שהוא שקרן, נוכל, מפר הבטחות בוחרים ועוד. אין ספק שזה היה מאוד מאוד צורם לה ומכאיב לה, ואפילו היתה מחליטה שלא להעיר לבוס, אבל הכאב הספונטני היה מציף אותה.

נעתיק את זה לענייננו- בתו של השי"ת, קל וחומר שתוכנית

כל כך מזדהה. לפעמים אני מרגישה שאנחנו מקבלים בהסכמה את תווית ה"לא לגיטימי" הציבור החילוני הצמיד לנו. כל מיני התנצלויות בדיבור או בהרגשה, חשש לייצג בגאון את התורה.

ברגעים כאלה אני אומרת לעצמי: הסבא של האדם הזה שמולך- היה נראה בדיוק כמו סבא שלך... אולי אפילו התפללו באותו מניין או באותו שיעור הלכה.... והבהירות מתחדדת לי כל כך, מי שעשה צעד לא לגיטימי- זה הם! ולא אנחנו...

הדבר הכי משונה זה יהודי שמתנהג כגוי! כמו שבחור ישיבה יסתובב בתוך המון נוער נושר ח"ו... ברור שהוא לא ירגיש התנצלות! זה בדיוק אותו דבר! שני דברים שמאד מחזקים את זה, לפחות בשבילי:

הסיפור של היום בהחלט נותן כח! אצלנו בעבודה התחילו לשים פרסומת ממש לא ראוייה וסרטונים שהעובדים ממש

הכח להביע זאת, כי הפרסום הזה כבר נמשך הרבה יותר חודשים ממה שתיארנו לעצמנו. תודה על הכוחות!

ואנחנו המעט נשארנו עם טעם רע בפה, כי בינינו אף אחת לא היתה עם כשרון לכתיבה טובה ומתאימה להביע מחאה. עכשיו הדברים כאן צורבים אותי ואני מקווה שיהיה לנו

עצמן בכאלו מצבים: תדעו לכן,

1. **שתמיד תמיד!!** כיבדו את הבקשה שלי.
2. לא רק זה- אלא אני מרגישה שההערכה חוזרת אלי בהרבה מקרים אחרים. כל ההתייחסות אלי מכבדת, מעריכה את העמידה על העקרונות שלי והכי יפה- שזה לא רק בפן הרוחני, אלא מורגש גם בפן המקצועי. באמת אני חושבת שאנחנו צריכות לדעת לבקש את מה שחשוב לנו, ולעמוד על כך בלי להתבייש. אנשים מעריכים אנשים עם עקרונות חזקים.

גם אני נתקלת בזה פעמים רבות בעבודה. יש מקרים, אמירות, סיטואציות וכו' שלא מתאימות ולא מכבדות אותנו, כנשים חרדיות, וכשאני מדברת על כך עם חברות לעבודה, גם אם הן מסכימות איתי הן לא מוכנות לעשות משהו בשביל לעצור את זה, כי לאנעים להן. מה שקורה בסוף- שכמעט תמיד אני צריכה לדבר/לבקש בשם כולן, (כמובן אחרי התייעצות עם רב, ובאופן המתאים) וכמובן שלא צריך לתאר את אי הנעימות. נראה שהפכתי להיות סוג של הוועדה הרוחנית של המשרד.. **אבל-** וכאן אני פונה לכל השמורות היקרות שמוצאות את

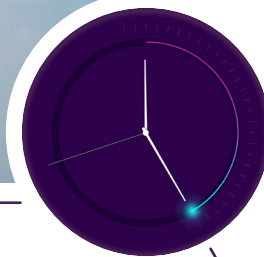
ממליצה לשנן ולחזור ולקרוא. לי אישית זה עזר כמה פעמים, כשהייתי צריכה לאזור אומץ לומר דברים בעבודה. כשהבנתי שזה מה שהקב"ה רוצה ממני, ואותו! ורק אותו! אני עובדת! בהצלחה ושנזכה לעשות רצון ה' ולהגדיל כבוד שמו.

מעריכה מאד את האומץ שלך!!! רוצה להוסיף שיש אמרה מהרש"ר הירש:
"ואם אך תהיה שלם עם עצמך באמת ובתמים, לא תשע את הלעג, לא תראה את הבוז, ולא יקשה עליך כל קורבן- את ה' יתברך אתה עובד."

שנגד רצון השם מחלל את שמו.

מעריכה מאד שפנית לשאול את הרב, (כמה פעמים אנחנו מתלבטות עם עצמנו ושוכחות לשאול...!), טרחת וניסחת ושלחת וזכית!

דילמה מוכרת וכאובה. קיים חוסר בהירות בכל הנושא של קידוש השם וחילול השם (משפטים כמו- זה חילול השם שחרדיות לא מנומסות וככה מגיבות, וכדומה) **האמת היא שקידוש השם נעשה רק ע"י מעשים שהם רצון השם, וכל מה**

07:00: היום יום הולדת.

הולדת

טוב, מספיק עם הבדיחה המשומשת הזאת של האשה הסנילית שכבר לא יודעת את נפשה מקוצר רוח ומעבודה קשה.

חלאס. נגמר. לא מצחיק ולא מתכתב עם המציאות בשום פנים ואופן.

איזה סנילית. מה שכחנית. אנחנו נשים עמלניות, מספיקות, חדות כתער וצלולות כמי הכיור שניקינו זה עתה והוא שוב מלא. אנחנו אוחזות ראש עם מיליון פרטים ביחד, ולכן הזיכרון שלנו לא נחלש, חלילה. הוא פשוט התרגל להיות מערכתי יותר, אז כששואלים אותו בנות כמה אנחנו הוא פותח מחשבון מדעי ועושה סריקה מיידית: נולדנו בדיוק בשנה שבה אחות של סבתא נפטרה. אחות של סבתא נפטרה בדיוק בשבוע שבו רובינשטיין פשטו את הרגל. רובינשטיין שפשטו את הרגל היו אז שכנים של דוד של

רנא קוס

אני: בוקר טוב!
הם: ממממ.

בית: XXX (לא בלון, לא עוגה, לא מתנה).

זמן: וושט. (- עובר).

אני: צהריים טובים!

הם: מה יש לאכול?

בית: XXX (לא בלון, לא עוגה, לא מתנה).

זמן: וושט. (עובר).

אני: לילה טוב.

הם: החחששש.

בית: XXX (לא ולא ולא).

אני: ... (מאתחל, נא המתן).

אני: ? (מתלבט אם להיעלב, נא המתן).

אני: !!! (סכנה. כאן

מחליטים).

אני: אתה יודע, חשבתי ללכת לקניות.

הוא: המשלוח מהצרכנייה מגיע מחר.

אני: אה. לא התכוונתי צרכנייה.

הוא: (לא שואל למה כן).

אני: חשבתי אולי סתם, אתה יודע. לקנות איזה משהו שאני הרבה זמן רוצה.

הוא: אה, מטאטא חדש?

אני: מה?

הוא: כן, נכון. הישן כבר גועל נפש.

אני: תראה, התכוונתי משהו לעצמי.

הוא: עוד פעם נעליים?
אני: התכוונתי... סוג של מתנה.

הוא: (מחוויר): היום זה יום הנישואין???

אני: (נעלבת): לא!!!

הוא: (ממלמל): ברוך ה'.
אני: (שותקת)

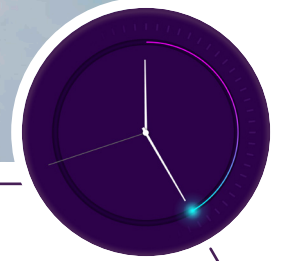
הוא: (מתעשת): כאילו, לא שצריך סיבות.

אני: (עוד יותר שותקת)

הוא: (משתדל): אני מתכוון, למה לא לקנות משהו מידי פעם. מותר גם להתפנק סתם.

אני: יש לי היום יום הולדת.

סוף העולם: (הגיע).

פיראון

שורת מחץ: אין לי מכנסיים למחר.

החגיגה העובדת:

כיבוד: קפה. נמס. נגמר הפלטיניום.

מוזיקה: תק. תק. השעון הזה לא זז.

מתנות: ישיבת צוות בשלוש! השתתפות חובה.

שורת מחץ: כן תזכי לשנה הבאה.

החגיגה האובדת:

כיבוד: עוגה. מינימום שלושים קומות.

מוזיקה: שיר אישי. עדיף עם המילים 'אמא הכי בעולם'.

מתנות: שרשרת זהב, נגיד. אפשר גם עגילים. עזבו, תנו את הכסף וזהו.

שורת מחץ: לא היו דברים מעולם.

תותים הפקות ימי הולדת בע"מ -
המסלולים שלנו לחגיגה מושלמת:

החגיגה המכובדת:

כיבוד: במבה. ביסלי. במבה. ביסלי. וכו'.

מוזיקה: מקהלת זייפנים. גנטיקה טהורה.

מתנות: מחזיק מפתחות שבור, מכתבייה עם מיקי מאוס, אוסף חידודים שבערב פסח הם הבטיחו שהם זרקו.

שורת מחץ: מה קנית לנו ליום הולדת שלך?

החגיגה הבודדת:

כיבוד: הארטיק האחרון, אוד מוצל.
מוזיקה: שקט.

מתנות: הכביסות יחכו למחר.

החמות שלנו, ובאותו שבוע היא ראתה אותם פעם ראשונה בחיים מופיעים לבר מצווה של אח שלה בלי הקדילק השחורה שלהם.

מכאן ואילך הכל כבר פשוט קצר וקליט.

הבר מצווה של האח היתה בראש חודש תמוז, בדיוק שבוע לפני הסופה הגדולה שסגרה את השמים לטיסות, מה שגרם לדוד יהושע להיתקע במונטריאול ולהעליב בכך עד מאד את מסיבת חתונת הכסף של אמא של המחותן.

שורה תחתונה וקלילה: השבעה של אחות של סבתא פלוס שלושה ימים שווה ראש חודש תמוז פלוס שבוע, בסנכרון עם חמישים שנות נישואין פלוס הגיל שבו התחתנה אמא של המחותן וזהו.

הומ. באיזה גיל היא התחתנה, באמת.

למה, למה לא רושמים תאריך מסודר.

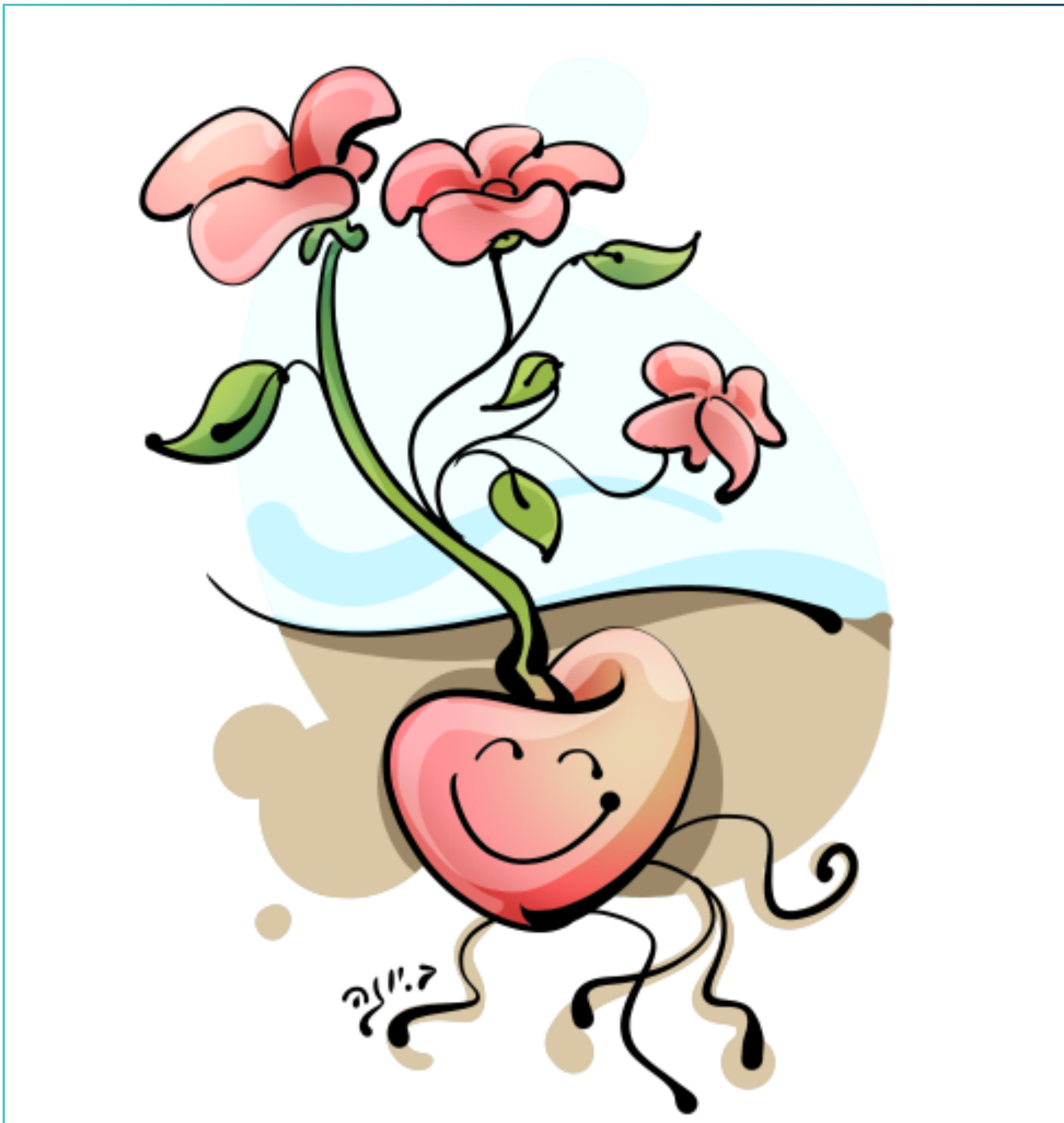
אַמא אַדמָה

לו אַף אַהִיָה תָמִיד
לְאַמָא
אַדְמָה
מְקוֹם נְעִים לְצַמַח
קְרָקַע רְחוּמָה

עֲרוּגָתִי- יָכֶה
אַמּוֹן וְחַם פְּנִיָה
אַשְׁקָה אוֹתָהּ
תְּכַלֶּה
שָׂרֵף לְגִדּוּלֶיהָ

יִנְבֹט בִּי עוֹד עֲלֵעַל
יַעֲמִיק גַּם שָׂרֵשׁ
בְּרֶכֶת ד' מַעַל
תַּחֲכֹף עַל כָּל הַחֲרֵשׁ

כָּנֶף יִשָּׂא אֶל עַל
כְּגֹכֵן פְּרִיָה
שִׁכְתִּי יִשְׁקוּ-
גִדְל
תְּכַרַח
כְּשׁוֹשְׁנָה

שווה להאזין,
בריא לדעת

ד"ר הדר רוזן-

מנהלת מחלקת נשים והריון בסיכון,
המרכז הרפואי מעיני הישועה

ד"ר מירב רז-

מנהלת מחלקת יולדות ב'
במרכז הרפואי מעיני הישועה

ד"ר ענת בק-

מנהלת המרפאה האורוגניקולוגית
במרכז הרפואי מעיני הישועה

ד"ר דפנה וינשטיין-

מנהלת מרפאת כירורגיה לנשים
במרכז הרפואי מעיני הישועה

מעבדת האבחון שלך

קרן אריאלי מראינת רופאות בכירות
בסדרת פודקאסטים מרתקים ומלאי עניין
שיסייעו לך

לזהות את האיתותים הנכונים
ולשמור על הבריאות שלך
כאישה עובדת, כאם וכרעיה

קו השמועה: 02-6440292 שלוחה 4